

De toveres Circe

Adriaen Bastiaensz de Leeuw

bron

Adriaen Bastiaensz de Leeuw, *De toveres Circe*. Erven Jacob Lescaijje, Amsterdam 1690 (herdruk)

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/leeu004tove02_01/colofon.php

© 2011 dbnl

The logo for the Dutch Bibliography (dbnl) consists of the lowercase letters 'd', 'b', and 'n' in a stylized, blue, sans-serif font, followed by the lowercase letter 'l' in a similar font. The 'd' and 'b' are connected at the top, and the 'n' and 'l' are connected at the top. The 'd' has a small hook at the top, and the 'b' has a small hook at the top. The 'n' has a small hook at the top, and the 'l' has a small hook at the top.

Aan den leezer.

Dit Treurspel, uit de Spaansche Taale, van den Beroemden Dichter Don Pedro de Calderon, getrokken, en door *A. Leeuw*, kunstig verschikt, en berymd, met nieuw gemaakt Muzyk, nieuwe Balletten, enz. versierd, verhooptmen dat de Liefhebberen, gevallen, en het Weez, en Oudemannenhuis, niet tegenstaande de onkosten, die daar aan gedaan zyn, voordeelig weezen zal.

De gelukkige uitslag, die Medea, van Jan Vos, voor eenige maanden gehad heeft, is een groote beweegreden geweest, om een Werk van zo moeijelyken omslag met lust by der hand te neemen, en met yver uit te voeren.

IV

Om lóf, nóch dánk, heeft men die moeiten op zich genomen: want de ervaarendheid doet daaglyks zien, dat met hoe goeden inzicht, iemand iets van deeze Natuur, by gebrek van ander, en stiller slag, goede Tooneelstukken voor den dag brengt, dat hy het eene, nóch het andere heeft te verwagten: het zal, indien 't al wel gelukt, voor eene groote gunst gerekend worden, dat men maar scheutvry van Laster blyve, over zo eene stoutmoedige onderneeminge. Vaar wel.

Op de toverés Circe, treurspél.

*DE aaloutheid der Egiptenaaren
 En Grieken, schrande en ervaaren,
 Bedekten dikwils 't nutte zaad
 Van diepe wysheid, met Sieraad
 Van Bloemen, om hier door de zinnen
 Des Volks te neigen en te winnen.
 Al wie leergierig onderzocht,
 Wat in die schaaduw schuilen mogt,
 Kon door de schors der Fabel dringen
 Tót kennisse van grooter dingen.
 Op deeze wyz' vólgt Leeuw, den voet
 Der Ouden, nu hy Circé doet
 Ter Schouwburg daveren en donderen,
 Dat zich een ieder moet verwonderen:
 Want de aarde siddert op haar wenk:
 Wat weezen heeft, word met een zwenk
 Herschape, door haar Toverkrachten:
 De Dieren wis'len van geslachten.
 Maar dit 's de Schors', men merk den zin:
 Geen grooter Tovery als Min.*

J.S.

Copie Van de privilegie.

DE Staten van Holland ende Westvriesland, doen te weten. Also Ons verthoont is by de tegenwoordige Regenten van de Schouwburgh tot Amsterdam. Dat sy Supplianten sedert eenige Jaren herwaerts met hunne goede vrinden hadden gemaakt en ten Toonele gevoert verscheiden Wercken, soo van Treurspelen, Blyspelen als Kluchten, welke sy lieden nu geerne mer den druck gemeen wilden maecken, doch gemerckt dat dese wercken door het nadrukken van anderen, veel van haer luyster, soo in Tael als Spelkonst souden komen te verliesen, ende alsoo sy Supplianten hen berooft souden sien van hun bysonder oogwit om de Nederduytsche Tael en de Dichtkonst voort te setten, soo vonden sy hen genootsaekt, om daer inne te voorsien, ende hen te keeren tot Ons, onderdanigh versoeckende, dat wy omme redenen voorsz. de Supplianten geliefden te verlenen Octroy ofte Privilegie, omme alle hunne wercken reets gemaect ende noch in 't licht te brengen, den tyt van vyftien Jaren alleen te mogen drukken en verkopen of doen drukken en verkopen, met verbot van alle anderen op seeckere hooge peene daer toe by Ons te stellen ende voorts in communi forma. SOO IS 't, dat Wy, de Zake en 't Versoek voorsz. overgemerkt hebbende, ende genegen wesende ter bede van de Supplianten, uyt Onse rechte wetenschap, Souveraine Magt ende autoriteyt deselve Supplianten geconsenteert, geaccordeert ende geoctroyeert hebben, consenteren, accorderen ende octroyeren mitsdesen, dat sy gedurende den tyt van vystien eerst achtereenvolgende Jaren de voorsz. werken die reeds gedrukt zyn, ende die van tyt tot tyt door haer gemackt ende in 't licht gebragt sullen werden, Binnen den voorsz. Onsen Landen alleen sullen mogen drukken, doen drukken, uytgeven en verkopen. Verbiedende daarom allen ende eenen yegelyken de selve werken naer te drukken ofte elders naer gedrukt binnen den selve Onsen Lande te brengen, uyt te geven ofte te verkopen, op de verbeurte van alle de naargedrukte, ingebrachte ofte verkogte Exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens daer en boven te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier die de calange doen sal, een derde-part voor den Armen der plaetse daer het casus voorvallen sal, ende het resterende derde part voor de Supplianten. Alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met desen Onsen Octroye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare schade door het nadrukken van de voorsz. werken, daer door in geenige deele verstaan, den Inhoude van dien te Authoriseren, ofte

VII

te avouëren, ende veel min de selve onder Onse protectie ende bescherminge eenig meerder credit, aansien ofte reputatie te geven, nemaer de Supplianten, in cas daar in yets onbehoorlijkx soude mogen influëren, alle het selve tot hare laste sullen gehouden wesen te verantwoorden, tot dien eynde wel expresselijk begerende, dat by aldien sy desen Onsen Octroye voor de selve Werken sullen willen stellen, daer van gene geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie sullen mogen maken: nemaer gehouden sullen wesen, het selve Octroy in 't geheel ende sonder eenige Omissie daar voor te drukken ofte te doen drukken; ende dat sy gehouden sullen zyn een Exemplaar van alle de voorsz werken, gebonden ende wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheecq van Onse Universiteyt tot Leyden, ende daer van behoorlyk te doen blyken. Alles op poene van het effect van dien te verliesen. Ende ten eynde de Suppliante desen Onsen consente Octroye mogen genieten als naar behooren: Lasten wy allen ende eenen yegelyken die 't aengaen mach, dat sy de Suppliante van den inhoud van desen doen, laten en gedogen, rustelyk, en volkomentlyk genieten en cesserende alle beletten ter contrarie. Gedaan in den Hage onder Onsen Grooten Zegele hier aan doen hangen, den XIX September, in 't Jaer onses Heeren en Zaligmakers duysent ses hondert vier en tachtig.

G. FAGEL.

Ter Ordonnantie van de Staten

SIMON van BEAUMONT.

De tegenwoordige REGENTEN van de SCHOUWBURG, hebben het Recht van de bovenstaande Privilegie, voor deeze druk, van de TOVERÉS CIRCE, vergund aan de Erfg: van JACOB LESCAILJE.

In Amsterdam, den 18. December, 1690.

Bedryvers.

CIRCE, Aartstoverés.

FLORINDE, } Staatjuffers van Circe.

LYBIA, } Staatjuffers van Circe.

ASTRÉA, } Staatjuffers van Circe.

SYRENA, } Staatjuffers van Circe.

THISBE, } Staatjuffers van Circe.

DIANIRA, } Staatjuffers van Circe.

CLORISBE, } Staatjuffers van Circe.

ULYSSES, Koning van Ithaca.

ANTISTES, } Medegezèllen van Ulysses.

TIMANTES, } Medegezèllen van Ulysses.

POLYDOOR, } Medegezèllen van Ulysses.

ARCHELAUS, } Medegezèllen van Ulysses.

FLORUS, } Medegezèllen van Ulysses.

KLARYN, } Knéchten van Ulysses.

LEBRÉL, } Knéchten van Ulysses.

LYCIDAS, Prins van Hetruriën, óf Toskanen.

ARSIDAS, Prins van Trinacria, óf Sicilien.

DE GODINNE IRIS.

DE NIMPHE GALATHEA.

DE GEEST VAN ACHILLES.

BRUTAMONT, } een getoverde { Reus.

BRIANDA, } een getoverde { Staatjuffer.

BRUNÉL, } een getoverde { Dwerg.

Jagers.

Gevolg van Ulysses en Circe.

Zangsters.

Danssers.

Het Tooneel verbeeld het Eiland Sicilien, van ouds Trinacria.

De toverés Circe, *treurspél.*

Eerste bedryf.

Eerste tooneel.

Het Tooneel verbeeld een woeste bosschagie, daar in 't verschiet Bergen en Rotsen gezien worden, en een ontstelde zee, daar 't Schip van Ulysses op dobberdt.

ULYSSES, KLARYN. LYCIDAS en FLORINDE yder een Boom.

ULYSSES.

WAt Landschap mag dit zyn?

KLARYN.

Wie kan u dat verklaaren?

Wy hebben langen tyd gezwurven op de baaren
Van de ongemeete zee, ons vreemd en onbekend.

ULYSSES.

Ik zorg ons ongeluk heeft hier meê noch geen end,
Vermits al dit gebergt, dat wy hier zien voor oogen,
Heel onbewoond gelykt, om 't woest en wild vertoogen
Van 't warrig kreupelbosch.

KLARYN.

Deez' naare wildernis
Vertoond ons, dat dit maar een dorre landstreek is.

ULYSSES.

Men speurt hier heen en weêr een deel bemoschte plassen.
Wier kanten heel en al met onkruid zyn bewassen.

KLARYN.

Ik vrees wy zullen hier, in deeze herberg, daar 't
Dus dor en maager is, ontmoeten snooder waard
Als Polyphemus was.

ULYSSES.

Men hoort hier niet als tieren,
En schreeuwen en gebrul van ongetemde dieren.

KLARYN.

In 't naar geboomte zit niet anders als gespuis
Van Uil, en Aap, en Kat, en Raaf, en Vled muis.

ULYSSES.

De takken hangen vol van allerlei je leden
Der beesten wild en wreed, na 's jaagers wyze en zeden
En zegepraal der jagt.

KLARYN.

't Geest alles hier een schrik,

ULYSSES.

't Geeft alles hier een schroom.

KLARYN.

't Is alles ysselik.

ULYSSES.

'k Zal met myn zwaerd de dichte, en wyd verspreide takken,
Van deezen Eik, om plaats te maaken, neder hakken.

LYCIDAS, in de Boom.

Ei my ellendige! wat gaat my aan? ach, ach!

KLARYN.

O Goôn! wat zal dit zyn? de Boom is door den slag
Voorwaar gewond, en heeft gelyk een mensch gesproken.
Ik heb het klaar gehoord.

ULYSSES.

Het zyn maar yd'le spookten.
Kom, langs deeze and're kant maak ik een open baân.
Wat hinderpaalen dat nu voor myn voeten staan,
Die moeten alle omver, en door dit staal ter aarden.

FLORINDE, in de Boom.

Ach, ach! men kapt in my, heb meêly, ô vermaarden

Onwinnelyken Held, met myn verdriet en wee:
 En steek uw blinkend zwaard tóch weder in de scheê,
 Dus te onrecht tegen eene ellendige uitgetrokken.

ULYSSES.

Ik sta voor 't wonder stom.

KLARYN.

Ik ben van angst verschrokken.

ULYSSES.

Dit 's voor 't gehoor geen droom.

KLARYN.

Noch voor 't gezicht geen waan,
 Noch spookery.

ULYSSES.

't Is zo, ik laat het hakken staan,
 Want deeze blaad'ren zich nu rood op de aard vertoogen,
 Die straks nóch aan de tak groen hingen voor onze oogen.
 Onsterffelyke Goôn, wat bosch is dit tóch, daar
 De boomen menss'lyk zyn?

KLARYN.

Het zal hier nóch al kwaâr
 En arger met ons gaan, vermits ik, door de boomen
 Van deze wildernis, recht op ons aan zie koomen,
 Een troep van wild gedierd, die alle wreed en koen
 Gewiss'lyk op ons beide een aanval zullen doen:

Hier verschynen eenige Dieren van verscheide gestalte.

ULYSSES.

Kom, laat om mannelyk en edel moedig stryden,
 Wy zullen licht elkaâr wel voorde dood bévryden.
 Zie daar een wonderwerk! wat óf dit weezen wil?
 't Gediert houd zich alleen niet vreedzaam, tam en stil,
 Tot teken dat zy ons niet dreigen te overvallen,
 Maar hebben even als verwonnen, met hen allen,
 Geboogen, weêreloos, en vol ootmoedigheid,
 Zich met de borsten op der aarden neêrgeleid.
 Zie den gekroonden Leeuw, den Koning aller dieren,
 Neigt zich ter neder niet gediensstige manieren;

Daar recht hy zich weêr op, aanminnig en gedwee,
 Nu ziende landwaard in, en dan weêr naar de zee;
 Hy schynt beleefdelyk, met dus recht op te ryzen,
 En 't kyken heen en weêr, iet aan te willen wyzen.
 O edelmoedig Dier! hoe zal ik dit verstaan?
 Wat wyst gy, door dit na de strand te kyken, aan?
 Wat wilt gy my door deze aanduidenis ontdekken?
 Wilt gy dat ik dit woud niet verder in zal trekken,
 Daar gy, als Oppervorst en Koning, hebt gebied,
 Op dat ik door dit staal geen meerder bloed vergiet,
 Van dit verwoest geboomt, daar menschen binnen leeven?
 Hy heeft op elke vraag zyn antwoord my gegeeven,
 En met zyn knikkend hoofd, en vriendelyk gelaat,
 Op alles my getoond dat hy myn reên verstaat.
 Wel, laaten wy dan, door het onderrecht van deezen
 Verkondigbaren Leeuw, het Lot gehoorzaam weezen?
 Vermits dit stomme dier gewis van ons begeerd,
 't Geen hem door inspraak van het Noodlot is geleerd.
 Za! lustig dan Klarin, laat uw geroep doorbooren
 Dit naar afschuw'lyk Bosch, op dat ons volk mag hooren
 Dat ik in aller yl wil vlugten hier van daan,
 Om 't naakende gevaar by tyds op zee te ontgaan.
 't Schynt dat ons Jupiter wil redden en bewaaren.
 Flus koozen wy het land, nu kiezen wy de baaren.

KLARYN *overluyd.*

Hoort, Medebroeders van Ulysses, die nu stout
 En moedig heenen loopt door dit getoverd woud,
 Verlaat dit naar gewest, en wilde en woeste plekken,
 Koomt weder ras te sloop, Ulysses wil vertrekken.

ULYSSES.

Zie daar al weêr op nieuw een wonderteken, ja,
 Een aanbepduidenis daar ik ver stelt voor sta.
 Terwyl gy bezig waard uw stem te laten hooren,
 En die liet klinken in ons Medemakkers ooren,
 Heeft al dit wild gediert, met brullend naar gerucht,
 Als of 't iets klaagen wou, weemoedelyk gezucht.

KLARYN.

Zy zyn al vlugtende te zaamen doorgesloopen,
En met een zacht gedruis ten boschwaard ingelooopen.

ULYSSES.

Ik sta hierom, voorwaar, in groote ontsteltenis.

KLARYN.

'k Meen dat myn bange vrees noch al veel grooter is.

Tweede tooneel,

ANTISTES, ULYSSES, KLARYN.

ANTISTES.

O Goôn! wat Land is dit?

ULYSSES.

Antistes, om wat reden
Keerd gy zo zeer verbaalt?

ANTISTES.

Hoor met opmerkenheden
Hier tóch eens de oorzaak van, die ik u zal verslaan.
Wy trokken, op uw woord, manmoedig hier van daan,
En hakten met ons zwaard het kreupelbosch ter neder
Daar 't ons den doorgang sloot, en dwaalden heen en weder
Met moeiten en met kracht, om ernstig te bespiên
Wat voordeel dat ons van dit Landschap mógt geschiên:
Maar midlerwyl wy aan deeze opgedaane kusten,
In schaâuw van bosch en berg, ons dachten te verlusten,
Wierd alles yd'le waan, en deerlyk misverstand,
Vermits ons 't ongeval haar magt zo wel op 't land,
Als op de zee verтоond: want koomende te doolen
Door veel verscheidene Speelgaarden, heggen, hollen,
Belommerd en doorwrocht heel overkonstig, raar
En sierlyk, door dien groote ervaaren Konstenaar,
Den wyzen gryzen Tyd, vol goddelyk vermoogen,
Zo is, testont hier na, verschenen voor onze oogen,
In 't hoog en diep gebergt, een wonder prachtig Hof,
Zo hemelhoog gebouwd, van onwaardeerbare stof.

Dat haar verhevenheid, voor 't keurig oog, verwekte,
 Dat zy de lucht een wolk, 't gebergte een rots verstrekte.
 Zo dra de wedergalm van ons verblyd gerucht,
 Tot voor haar poorten toe gegaan was door de lucht.
 Terwyl dat berg en bosch van onze konst gewaagden,
 Zie daar, een braave Rei wel opgetooide Maagden
 Ter Hofpoort koomen uit, wier vleijende gelaat,
 En vriendelyk onthaal, ons zo ter herten gaat,
 Dat wy door dit vertoog niet anders denken konden,
 Of hadden hier een troon voor onze smart gevonden,
 Een haaven vol van rust na zo veel ongemak,
 En voor ons ramp en wee een heilzaam veilig dak.

Hier op, na deze schaar van zeer beleefde vrouwen.
 Verscheen een Beeld, zo schoon, dat wy, door haar te aanschouwen,
 Ons beelden in, dat zy, vol goddelyke kracht,
 In weêrwil van Diaan, hier daag'lyks ging ter jagt;
 Haar glans had ons verrukt, en geen van ons kon gissen,
 Of 't was de Boschgodin van deeze wildernissen,
Wie zyt gy? was haar vraag, met staatelyk gezicht:
 En zynde al ietwes nu op haare vraag bericht,
 Terwyl ik bezig was, om vorder te verhaalen
 Ons ongemak op zee, en langgeleede kwaalen,
 Liet zy, met veinzende meêdogenheid, heur stoet,
 Tot een verfrissing van ons afgemat gemoed,
 Een kostelyken drank aan onze Makkers langen;
 Maar naauw'lyks had de borst het giftig nat ontfangen,
 Of 't liep hen in der yl, met een benaaude smert,
 In duld'loos ongeduld gezaamentlyk naar 't hert;
 Hunne ogen wurpen vier als opgezwolle padden:
 Kort, al de gene die hier van gedronken hadden,
 Zyn, door die dronkenschap, niet voort geborsten uit
 Alleen in wild getier, en yss'lyk dol geluid,
 Maar wierden ook vervormd van lichchaam en van leden,
 Het lyf verloor zyn stal van boven tot beneden
 Hun menschelyke vorm wierd beestelyk. wie heeft

Zo ongemenen zaak en wonder ooit beleefd?
 Wie immermeer gezien zo vreemde toveryen?
 Zo een herschepping ooit gehoord voor onze tyen?
Nu zult gy, ô verwaande en laffe Grieken zien,
 (Zo sprak de Toveres) *waar benen, en tot wien*
Gy heden zyt geland: en hoe dat Circes tooren
Den stouten Reizeger kan straffen na behooren,
Die met hoog moedigheid durft naderen dit Ryk,
En deez' verboode plaats, myn wooning, en myn wyk.

Ik, die van 't giftig nat, gelyk ons Metgezellen,
 (Vermits ik bezig was ons onheil te vertellen)
 Juist niet gedronken had, nu ziende 't groot gevaar
 Dat my te wachten stond, gaf my ter vlugt van daar,
 Met zulk een haastigheid dat Circe 't niet kon merken;
 Want hy is niet alleen voorzichtig in zyn werken,
 Die 't nakende gevaar by tyds den rugge bied,
 Maar die de tovery der Schoonheid zelf ontvlied,
 Die, streelende 't gezicht, vervoerende de zinnen,
 Der mannen herten kan betov'ren en verwinnen.

Dit 's 't geen my wedervoer, en doe u dit verstaan,
 Op dat wy vlugtende ons van deeze Sphinx ontslaan.

ULYSSES.

Zal 's Hemels toornigheid dan nimmer eens bedaaren?
 Moet Griekenland altoos, ô Venus! wedervaaren
 Uw ongerechte wraak?

ANTISTES.

Zien wy, dat ons den tyd,
 Door eene onnutte klagt, niet vruchteloos ontglyd,
 Waar door wy mogten ons gelegenheid verliezen;
 Vertrekken wy van hier, laat ons de zeekant kiezen.

ULYSSES.

Hoe! zullen wy dan, met een onbarmhertig herte,
 Ons Medebroeders dus verlaten in hun smert?

KLARYN.

Wat raad? wy kunnen tóch met in gevaar te raaken,
 Hun beestelyke vorm niet weder mensch'lyk maaken.

ULYSSES.

O Juno! nademaal dat Venus, tot uw smaad,
 Der Grieken hoonster is, en brouwt ons al dit kwaad,
 Waarom komt gy uw leed met weêrwraak niet vergelden,
 Als een Beschutster van uw onderdrukte Helden?
 Gedenk, ten aanzien gy van Paris waard gehoont,
 Hoe gy u, door ons staal, bloeddorstig hebt getoont
 Op [...]ium; gedenk, hoe wy wraakgierig staaken
 Het blak'rend Grieksche vier in Troyens hooge daken;
 Wiens ongeblusten brand, op heuvelen van rook,
 Noch door de lucht verspreid zyn vonken en gesmook,
 Ach! moeten wy, om uw gelede hoon te wreken,
 Staâg lyden zo veel ramp, van hemelhulp versteeken?
 Volschoone Schatgodin, kom, redder onzen stand,
 En ruk ons uit de magt van Venus wreede hand

Iris. op 't geluid van heel zacht Snaarenspeel, daald neder op haar Boog staande in een lucht van wolken.

Derde tooneel.

IRIS, ULYSSES, ANTISTES, KLARYN.

IRIS.

IK kom, gehoorzaam, met myn Reijen,
 Myn wieken door de wolken spreijen.

ULYSSES.

Ei zie! den uitgestrekte en geschakeerden boog,
 Van purper, groen, en geel, vertoonnd zich, van om hoog,
 In een bewolkte lucht, wiens glans en hellen luister
 Beflikkert ons gezicht, en maakt onze oogen duister.

ANTISTES.

Dat wy nôch in de gunst der hoge Gooden staan,
 Wyst ons den Hemel, door dit vredeteken, aan.

ULYSSES.

Waar op men ziet gevest die schoone Nymph, boodinne
 Van Juno. By aldien gy my, ô Koninginne
 Van wolken en van wind, schoone Iris, waardig acht,

Dat gy van boven komt verschynen op myn klagt,
 Zo wilt my nu, in al deez' wederwaardigheden,
 Uw goddelyke troost, en hemelspraak, ontleeden.

IRIS.

De Koninginne van de Goôn,
 Voorziende, van den Oppertroun,
 Uwe al te droevige ongelukken,
 >Die u hier dreigen te onderdrukken,
 Zend my van 't hooge starrendak,
 Op dat gy op haar gunst moogt roemen,
 Met dezen waarden hemeltak,
 Gesierd met allerlei bloemen,
 Die Circes konst en vuil fenyn
 Geheel en al zal kracht'loos maaken,
 En u een tegengift zal zyn,
 Als gy haar Drank hier meê zult raaken;
 Maar wacht u wel voor al, dat gy
 Uw kloeke en overwyze zinnen,
 Door kracht van Minnetovery,
 Nocht zoet gelonk, laat overwinnen.
 Gy weet myn last nu en uw plicht,
 Dies ga ik weder met myn Reijen,
 Myn wicken door de wolken spreijen,
 Mits myn Gezantschap is verricht.

ULYSSES.

Dienstvaardige Iris, mond van Iuno, trek uw glanssen
 Zo haastig niet weêr op, naar 's hemels hooge transsen;
 Vertoef een weinig tóch, op dat u werd getoond
 De groote dankbaarheid die in myn boezem woond.

ANTISTES.

Zy heeft heur licht en glans en helderheid, onze oogen,
 In 't veld van de open lucht al te eenemaal ontoogen.

ULYSSES.

Nu vrees ik voor de magt van Circe niet met al,
 Mits 't Noodlot zich erbarmd in dit ons ongeval.
 Wel aan, zien wy nu voort, in aller yl, te koomen,

Daar deeze Toveres haar woning heeft genoomen;
Gy zult ons Medemaats, door 't ondersteund geweld
Van myne dapperheid, weêr daadlyk zien hersteld.

ANTISTES.

Na dat ik hooren kan, komt zy ons daar ontfangen,
Met aardig snaargespel en zoete maatgezangen;
Heur Maagdenrei gaat voor, zy volgt alleen op 't lest,
Gelyk een Aardsgodin van dit, vervloekt Gewest.

Vierde tooneel.

CIRCE, LYBIA, ASTREA, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, SYRENA, by haar hebbende Kruik, Kelk, en Handdoek. ULYSSES, ANTISTES, KLARYN.

Gezang.

*TEr goeder uur komt hier,
In Circes blyde laanen,
Ulysses, kloek en fier,
De geessel der Trojaanen:
Ter goeder uur komt hier,
Ulysses, kloek, en fier,
Hy zy vry buiten schroomen,
En heel met ons verblyd,
Mits hy hier is gekoomen
Ter goeder uur en tyd.*

CIRCE.

O zalig uur! waar in, aan deeze strand, verdwaalden,
Den allereêlsten Griek, die ooit de Zon bestraalden,
Als overwinner, van de woeste onstuimigheid
Der bulderende zee, nóch niet ter neêr geleid,
Vol storm en onweêr, en verderffelyke Orkaanen:
Derhalven kom ik u een weg van vreugde baanen,
Tot myn vermaak'lyk Hof, gelyk zo waard een Gast,
En koninklyken Held, de wyze Ulysses past.

Dan nademaal den dorst is een der grootste plaagen,
Die vaak, den Reiziger moet lyden en verdraagen,
Vertraag ik niet, om u, tot lichting van uw smert,

En tot een tuige van myn edelmoedig hert,
 Deeze' waarde godendrank en néctar toe te brengen;
 Aanvaartzé dan, om voort wilvaardig toe te plengen.
 Aan d'oppermoogendheid van Jovis, aan de pracht
 En groote weetenschap van Juno, aan de magt
 En strenge wapenen van Mavors, aan de haren
 En wondre schonigheên van Venus, aan de baaren
 En wyde stroomen van Neptunus, aan 't beroemd
 En kuische leeven van Diana, aan 't gebloemd
 En lieffelyk gebloos van Flora, aan de glanssen
 En stralen van Apól, die hem het hoofd bekranssen,
 Ja! in het kort, vat aan, en pleng het aan de Min
 Den God der Liefde zelfs.

ULYSSES.

O schoone Jaagerin!

Die, als een tweede Auroor, deeze eeuwig duist're Daalen
 En Bergen, door uw glans en Godheid doet bestralen,
 Dien Reizeger ter zee, dien 't kwellende verdriet
 Barmhertig, en 't Geval steeds tegenspoedig ziet;
 Dat naaubehouden schip, 't geen dorstig komt doorvaaren
 Het grondelooze nat; dien Dolfyn, die de baaren
 Doorvloogen heeft, gelyk een vogel 't wyde veld
 Van d'ongemeete lucht, die, zeg ik, ondersteld,
 En acht zich in der daad gelukkig, nu zyn lyden,
 Door onverwachten troost, veranderd in verblyden:
 En juist, als hem de dood veel aangenaamer was,
 Als 't lieve leeven zelfs, dewyl hy, noch dit pas,
 Ootmoedig óffer, voor uw Altaars wou verstreken.

De Néctar, die gy, met uw gunst aan my te ontdekken,
 My aanbied, en waar meê my uwe godd'lykheid
 Verwelkoomt, in 't onthaal dat myn geluk voorzeid,
 Aanvaarde ik dank baarlyk, hoewel uw groot vermoogen
 My brengt ontzach en vrees, en maakt als opgetoogen,
 Ja zo, dat ik uw gunst my gansch on waardig acht,
 't En zy eerst rechten dank aan u zy toegebragt
 Door and're lippen, die met dank baarheden

Betoon en, dat de Goôn, geen menschen hier beneden,
 Zo waarden gift als dit allenig waardig zyn:
 Derhalven, op dat ik my in der daad, noch schyn;
 Verwaaten draag, zal ik voor eerst, in dit ontmoeten,
 Dit kostelyke nat met dezen Bloentak groeten.

Vlysses steekt den bloementak in den Kelk, en uit de zelve verryst een Vlam.

LYBIA.

Ik schrik! wat 's dit?

ASTREA.

Hy heeft uit water vlam verwekt.

CLORISBE.

Wat wonder ziet myn oog!

CIRCE.

Hier werd myn list ontdekt.
 Vergramde Hemelgoôn, wiens magt komt my berooven
 Van myn beroemde Konst?

ULYSSES.

Een Godheid van daar boven,
 Die al uw tovery heeft krachteloos gemaakt:
 En door wiens hemelheul ik herwaards ben geraakt,
 Tot heil der geen, die hier hun mensch'lyk weezen derven;
 Dies zult gy, Toverés, door myne handen sterven,
 Opdat de diepe Hël uw booze ziel verzwelgd.

CIRCE.

Schoon ik wel heb verdiend dat my uw staal verdelgd,
 Zo is het voor een Held, ja een der aardsche Goden,
 Geen roem, noch zegenpraal, een zwakke vrouw te dooden;
 Vermits de dapperheid van eenig oorlogsman,
 Op een verwonnene geen eer, behaalen kan;
 Noch minder op een vrouw; dies moet gy overweegen,
 Dat ik tot tweemaal toe bevryd ben voor uw degen.

ULYSSES.

Als een verwonne vrouw, verkrygt gy licht van my
 Dat ik u 't leeven schenk, al is het schoon dat gy
 Geen eens, maar duizendmaal, door uwe arglistigheden,

Het sterven hebt verdiend: maar 't heeft ook meê zyn reden,
Dat gy myn zwaard niet eer gekeerd ziet in zyn plaats,
Voor gy te voorschyn brengt al myne Medemaats.

CIRCE.

Die voorslag, en nôch meer, kan ik in geen manieren
U weig'ren. Hoort, hoort toe, gy redelyke Dieren,
Gy Metgezellen van Ulysses, fluks, verschept
Uw weezen, dat gy door myn konst verwisselt hebt.

Vyfde tooneel.

TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, LEBREL, veranderd van beesten in menschen, yder uit een byzondere plaats. ULYSSES, ANTISTES, KLARYN, CIRCE, LYBIA, ASTREA, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, SYRENA.

TIMANTES.

Wat zag ik my in een boos Tygerdier herschappen.

POLYDOOR.

Veranderd in een Leeuw, heb ik een wyl geslaapen.

ARCHELAUS.

Ik zag my als een Draak, die vuur en vlamme spoog.

FLORUS.

Ik was een Beer, die dol door bosch en bergen vloog.

LEBREL.

Ik was een Zwyn, en heb nôch van dien aart behouwen.

CIRCE.

Nu moogt gy al uw volk in vryheid weêr aanschouwen.

ULYSSES.

Myn waarde vrienden, nu zyt gy weêr uit uw druk.

TIMANTES.

Wy kussen alle uw knien van wegen zulk geluk.

CIRCE.

Hoewel uw volk terstont my ietwes van u zeiden,
Wie dat gy zyt, en wat uw herwaart heenen leiden,
Ik luister evenwel nôch echter met verstand.

ULYSSES.

Het vruchtbaar Grieken is myn lieve Vaderland,
 Daar ik myn eigen naam Ulysses heb gekreegen;
 En alhoewel staåg tot de Letterkonst geneegen,
 Nóchtans ik in den Kryg zo zeer geoeffend ben,
 Dat ik het zwaard zo wel kan hand'len als de pen.
 'k Heb Trojens oorlog meê van vooren aan begonnen,
 Ja, 'k mag wel zeggen, ik heb Trojen overwonnen;
 'k Ben echter niet gezind, dat ik vernieuwen zal
 Het jammerlyk verhaal van haaren droeven val,
 Dat Venus die, zo lang als zy begeerd, beklaage,
 't Is my genoeg dat ik Achilles wapens draage,
 En is haar Eigenaar nu niet zo kloek als hy,
 Ten minsten dat hy wel zo arriglistig zy.
 Ik heb zes jaaren lang gekruist Neptunus baaren,
 En op een houte kiel den Aardkloot omgevaaren.
 Ik heb een slaaf geweest van Polyphemus hant,
 Die ik (na dat hy zich had met het vlees verzaad
 Van zes van myn gevolg) om my van hem te wreken,
 Door listigheid en kracht, het oog heb uitgesteken,
 Dat hem recht in den stam van 't voorhoofd stond gevest.
 Toen zeilden wy van daar naar Eölus gewest,
 Daar deezen Vorst, mits hem ons onheil heeft verdrooten,
 De winden t'zaam heeft in een ossenhuit beslooten,
 Die ons, door Venus haat, steeds plaagden als onzind,
 Behalven maar alleen de zwoele wede wind,
 Dewelk ons dienstig was om naar ons Land te vaaren:
 Maar als wy in 't gezicht van Ithaca nu waaren,
 Terwyl ik my wat had begeeven tot de rust,
 Wierd een van ons, wat in den zak mogt zyn, belust,
 Te zien, en meinend' daar een Rykdom in te vinden
 Sneed hy den zelven op; daar vloogen al de Winden
 Als uitgelaaten dol en raazend weder heen,
 En hebben ons op nieuw, met zulk geweld, bestreên;
 Dat wy in korten tyd ons zelven weder vonden,
 Daar Eölus de Wind had in den zak gebonden:

En hoe ik sedert weêr by hem om bystand bad,
Eöol heeft met myn kwaal geen deernis meer gehad.

Wy lichten 't anker weêr, schoon tegen winden wolken;
En kwaamen eind'lyk by de Lestrigoner volken,
Wier Koningin zo wel heel schrikk'lik was in 't oog,
Wanneer men haar bezag, als dat zy berreghoog
Van lyfsgestalte was; hier wierden al myn scheepen
Verzonk en, en myn maats, voor mondkost, aangegreepen;
Zo dat my van myn volk en vloot niet overschiet,
Als deeze liên, en 't schip, dat gy daar leggen ziet.
Dus afgesólt door 't lot, en van de dolle winden,
Aandeden wy dit Land, om hier ons heil te vinden;
Maar 't gaat hier anders toe, als ons vermoeden was;
Gy handeld ysselyk; dat kunnen nóch dit pas,
Behalven wy al t'zaam, deeze eikeboomen tuigen,
En al de Dieren, die gy zuchtende doet buigen
Voor uw bezweeringen, en wreede onmensch'lykheên.

Dóch nademaal ik vanden Hemel heb gebeên,
Dat ik verzekerd sla voor uwe toveryen,
Zal ik my door de vlugt van uwe strafbevryen,
Om weder op een nieuw, de baaren, fel en strang,
Van kronkelend kristal (die zo veel jaaren lang
My hebben als vergast) kloekmoedig door te peilen.
Ontwind dan andermaal uwe ingetrokke zeilen,
Gy vluggen Dolfyn, snyd, en krult het zilv'rig nat
Al weder met uw kiel, myn Medebroeders, dat
Ons schip de vrye zee weêr kieze, zonder beiden,
Om na der Goden wil ons alle te geleiden.

CIRCE.

O welbespraakten Griek, aan wien dit veld van glas,
En deeze rots van sneeuw, zo lang een woonplaats was,
Wil u zo haast niet weêr, door schrik, of iet gedreeven,
In nood en zwaarigheid van zeegevaar begeeven;
Te meer vermits gy u, voor ramp en ongemak
Hier vry verzeek'ren moogt, door uwen Bloementak,
Die als een tegengift, de krachten der fenynen,

En alle tovery, doet vlugten en verdwynen.

Dóch op dat gy verstaat, wat jammerlyken druk
Gy overwonnen hebt, door 't heil van uw geluk,
Zal ik deshalven u eens alle myn bedryven,
Zo bondig als ik kan, en wie ik ben, beschryven.

Die blaakerende Toorts, wiens glans het al verlicht,
't Geen wy van hier beneên bereiken door 't gezicht;
Die ziel van yders geest, die zuiv're leevens ader;
Die alverk wikbre Zon, is myn doorluchte Vader.
Myn Moeder Hecaté my in Thessaaljen wan,
Daar myne Nicht Medee en ik, twee wond'ren van
De Schoolen zyn geweest; mits wy, door een ervaaren
En grooten Konstenaar in alle konsten waaren
Heel uitgeleerd; zo wel in Wapenoeffening,
Als in de Letterkunst, ja, ons geleertheid ging
Zo vere, dat wy bei derhalven, allerwegen,
De naam van wond'ren der volmaakte wysheid kreegen;
Door dien, wanneer een Vrouw, met yver en begeert,
Zich tot de lett'ren of tot wapenkunde keerd,
Gemeenlyk of altyd de Man zal overtreffen:
Waarom ook dit geslacht, dat meê wel kon bezeffen
Dat hunne glans zou zyn door onze glans verdoofd,
Ons heeft verbannen, en van dit gebruik beroofd.

Ik heb my, door myn lust en oogmerk aangedreeven,
Hier op dit Eiland van Trinacriâ begeeven,
Daar ik, in Ethnas oog, en Lilybees gezicht,
Deez' marm're zuilen, en lustgaarden heb gesticht;
Daar ik dit groote bosch, deeze allerlei boomen,
Dit onbetreên gebergt, heb, door myn konst, doen koomen.

Nu weet gy wie ik ben. maar schoon de Zon, de Maan,
En Sterren, op myn woord, my strak, ten dienste staan;
Schoon ik de Zee ontstel, Gebouselen doe beeven,
Het Aardryk open splyt, Gebergt en Rots doe leeven,
De Menschen, van gedaant verwissel, en verkeer',
Zo buig ik nochtans nu voor uwe voeten neêr:
En smEEK u als een vrouw, gebiê als Keizerinne,

Verzoek als wyze, ja begeer als Aardsgodinne,
 Dat gy toch niet vertrekt; voor gy des noodlots straf,
 Die u zo veel gevaar en tegenstribb'ling gaf,
 Geheel verwonnen hebt; verblyf, op myn behaagen,
 Hier eene zek'ren tyd, óf maar een weinig daagen,
 Gy zult myn straffigheên, al t'zaam, op uw gebien,
 In goedertierenheid, en gunst veranderd zien;
 Dies band alle achterdócht van onrust uit uw zinnen,
 En leer straks, door een eisch, hoe trouw wy u beminnen.

ULYSSES.

Zo eisch ik, dat gy my eens duidelyk vertrekt,
 Wie die twee Zielen zyn met schorsen overdekt,
 En om wat reên gy hen veranderd hebt in Boomen;
 En laat ze dan herschept weêrom te voorschyn koomen.

CIRCE.

Die Boom besluit in zich de Godd'lyk schoone ziel,
 Van die ik tot Vriendin en hertonsluitster hiel.
 In deezen is de ziel eens Jongelings gezeeten,
 Door schipbreuk hier geland, Prins Lycidas geheeten,
 De moedige Erf heer van Toskaanen, deeze twee
 Zyn door myn konst geraakt in dit verdriet en wee,
 Om dat zy wulps en stout, van minlust overwonnen,
 Bêi hebben 't hoog ontzach van myn Paleis geschonnen;
 Want alhoewel ik steeds na alle wreedheid tracht,
 De minnezucht voor al ik straffens waardig acht:
 Ja zo, dat Arsidas, dien dapperen, lofwaarden,
 Beleefden Jongeling, en edelen, vermaarden
 Trinacriaanschen Prins, uit wiens beroemd gebied
 Door my ontweldigd zyn de Bergen, die gy ziet,
 Al wist ik schoon dat hy hier herwaart was gekoomen,
 Om dat hy heel was van myn schoonheid in genoomen,
 Van my geen grooter gunst noch weldaad is betoond,
 Als dat ik hem tót nôch zyn leeven heb verschoond.
 Dóch nademaal dit is den eersten eisch van allen,
 Die gy dusdanig eischt, laat ik ze my gevallen.

Wel aan dan, dat Florinde, en Lycidas 't gezicht
Weërom genieten van 't aanlokkend Hemels licht.

Zesde tooneel.

LYCIDAS, FLORINDE, van Boomen in Menschen veranderd. CIRCE, ULYSSES, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, KLARYN, LEBREL, LYBLIA, ASTREA, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, SYRENA.

LYCIDAS.

Beneveld in 't gedacht; by na ontbloot van reden;
De geest verdrukt; de ziel vol reedloosheden;
Het hert beklemt; de stem gelyk aan band;
Schier zonder wil, geheugen, en verstand,
Ben ik een wyl geweest met eene schors omtoogen:
En was ik als ontzind, door uw gevreesd vermoogen,
Waarom naamt gy 't gevoel my niet met een?
De straf die ik heb van uw hand geleên,
Om dat ik liefde droeg tot deeze Maagd Florinde,
Was niet als vrucht'lôos onderwinde;
De Boomen minnen staâg; en daarom, schoon of gy
My in een Boom verschept, blyft my de min'lust by;
Ook myn Geboortestar, die niet is te overwinnen,
Parst my gedurig, tot het minnen.

FLORINDE.

De Mensch ontving, door 's Hemels wys beleid.
Een ziel begaafd met reên, gevoel, en groeizaamheid;
Het Stomgediert wierd eene ziel gegeven
Van minder aart, dat is: gevoel, en groeizaam leven;
't Gewas ontving een ziel van groeizaamheid alleen.
Drie zielen zyn 't, in drie hoedanigheên.
Zo lang ik dan heb reden en gevoelen,
Tracht gy vergeefs myn min tot Lycidas te koelen;

Want of gy my verschaft in zulk een staat
 Daar gy my in een schors een groeizaam leeven laat;
 Dat 's dat gy my doet in een Boom verkeeren,
 Om door die straf het minnen te verleeren,
 Zo gy my 't leeven niet ontroofd.
 Ziet gy myn' min nooit uitgedoofd.

CIRCE.

Dat gy nu bêî weêr zyt als van de dood verreezen,
 Daar moet gy deezen Held, myn Gast, voor dankbaar weezen.
 Maar wacht een grooter straf, indien gy weêr ontvlamd.
 In stoute minnelust, en my op nieuw vergramd.

LYCIDAS.

Ik ben, o dapp'ren Held, door u, gelyk herbooren!

FLORINDE.

Ik zie, door u, den dag, gelyk als van te vooren.

CIRCE.

Wel, op dat hu voortaan, de Zee, Gebergte, en Dal,
 Van vreugde nagalm geeft, zoo laat het bly geschal
 Van snaarenspeel, en zang der Maagden, weêr beginnen.
 Ik volg u, met myn Gast, en welvernoegde zinnen.

Gezang:

Ter goeder uur komt hier...

Einde van het Eerste Bedryf.

Twede bedryf.

Eerste tooneel.

Het Tooneel verbeeld een Lusthof, daar in 't verschiet het Paleis van Circe gezien word.

CIRCE, LYBIA, ASTREA, FLORINDE, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, SYRENA.

LYBIA.

MEvrouw, hoe dus bedrukt?

ASTREA.

Wat ramp komt u verzellen?

CLORISBE.

Wat brengt u deeze smert?

DIANIRA.

Wat mag u dus ontstellen?

THISBE.

Wat is de reden dat uw hert dus is bezwaard?

SYRENA.

De pyn werd vaak verlicht wanneer menze openbaard.

CIRCE.

Wat groote misslag is 't, om over zyne plaagen,
In 't midden van zyn smert, te kermen en te klaagen!
Vermits het storten van de traanen al de pyn
En al de smert zeer zoet en aangenaam doet zyn:
En daarom tracht ik ook myn kwaalen te verzwynen,
Om van myn droefheid geen verlichtenis te krygen.
Dies laat my hier in stilte, en gaat alt'zaamen heen;
Dóch uitgezonderd gy, Florinde, blyf alleen.

Twede tooneel.

CIRCE, FLORINDE.

FLORINDE.

ZYwil my grooter straf doen lyden, zoude ik vreezen,
Als die ik in de schors geleeden heb voor deezen,

‘Mits ik met Lycidas gesproken heb van daag.

CIRCE.

Nu luister na de smert en kwelling die ik draag.

Die dapp'ren Griek, die wis de zee als in zyn' kuuwen
Hadde opgezwolgen, om hem hier aan land te spuuwen;
Die ter genade van de baaren en de wind,
Door stórm gedreeven, zich by my ter herberg vind;
Die tot zyn onderstand geniet des Hemels gunsten,
Mits hy zich paalen zet aan myne toverkunsten.

Deez', die beleefd ontfangt den dienst aan hem besteed,
En hier, door myn onthaal, zyn Vaderland vergeet;
Deez', zeg ik, heeft in my zo grooten vuur doen koomen,
Als was ik van den brand van Trojen ingenoomen;
Zo dat ik, zonder hulp, daar is geen twyfel aan,
Door deeze heete vlam moet heel tot asch vergaan;
Vermits een stille gloed zo gloeid myne ingewanden,
Dat elke zucht my als een Ethnaschynt te branden.
Ik woude dan! maar hoe! wat zeg ik? neen! ik mis
In 't zeggen; want nadien de wil een nooddwang is,
En ik alreede wil, niet namaals willen zoude,
Heb ik een misslag in myn zeggen, dat ik woude.
Ik min dan, maar ik ben zo keurig op myne eer,
Dat ik Ulysses min, en echter niet, begeer
Dat hy het merkt, noch weet, noch zal te weeten kome

Nu vindt gy u licht in verwond'ring opgenoomen,
Dat ik, die uwe min, een zeek'ren tyd, zo zwaar,
Hoogmoedig, heb gestraft, myn' min u openbaar.
Dan doch, gy zult niet lang in die verwond'ring blyven;
Ik kan die met een woord uit uw gedachten dryven;
Vermits men meesten tyd zich zelve schuldig maakt
Aan schulden, die men heeft voorheenen 't meest gelaakt.
En mits men allerbest zyn schande derft verkonden,
Aan een die meede is in de zelve schuld bevonden,
Zo keur ik u, die ook verviel tot zulk een kwaad
Als myne ziel bezit, nu tot myn toeverlaat.
Ik min, ja myn Florinde, ik min, myn aad'ren kooken

Van hitte, en gy zyt nu van al uw hoon gewrooken.
 Ik zoude u danken, zo gy my, door uw verstand,
 Verscheppen konde in een gevoelelooze plant,
 En zo ik had voorheen geweeten van beminnen,
 Ik bad veel liever u, met hoog verliefde zinnen,
 Gezien in 't leeven, om u des te meerder nood
 En lyden aan te doen, dan, om uw min, als dood.

Ik kom hier dan by u in min'lust opgetoogen,
 En mits gy weet wat dat mins krachten al vermoogen,
 Zo heb ik n een list te ontdekken, daar gy my
 Door kund behulpzaam zyn in 't geene dat ik ly.
 Gy zult myn Minnaar dan by daag liefkoozen streelen,
 En, als op hem verliefd uw minnelonkjens deelen,
 En zeggen dat hy u derhalven meê by nacht
 Te woord sta: daar ik dan, al heim'lyk, stil en zacht,
 En, zonder dat hy weet van deeze looze treken,
 Met uwe naam vermomd, zal koomen met hem spreken.
 Op dat ik door die list, myn hoogmoed, myn gezag,
 En eer, en achtbaarheid voor schipbreuk hoeden mag.

FLORINDE.

Helaas! ik bid, Mevrouw, te luist'ren en vertoeven;
 Gy wilt my uit doen staan twee altezwaare proeven;
 Ik minne Lycidas, en gy verbied aan my,
 O wreede! dat ik zulk hem klaarelyk bely:
 En dat ik veinzen zou Ulysses te beminnen,
 Die ik niet minnen kan, ten zy het plaagt myn' zinnen.
 Waarom is 't dat gy my met twee hertstóchten staat?
 Te haaten die ik min, te minnen die ik haat.
 Gy hebt meer Maagden die gy uw verdriet kund klaagen.
 Myn ziel heeft last genoeg aan eene last te draagen.

CIRCE.

Die zelve reên heeft my gedwongen, dat ik u
 Hier in tot hulp verkies, en ben voor and're schuuw;
 Door dien ik weet dat een verliefde hert nóch zinnen
 En laat beweegen, om een ander te beminnen.
 Een Minnares heeft dies een wisse en vaste bórg,

Indien dat zy vertrouwd haar yverzieke zorg,
 Een, die zy weet dat op haar Lief niet zal verlieven.
 Een ander zou my 't hert met achterdócht doorgrieven,
 Daar ik nu vry voor ben, schoon gy op myn begeer
 Ulysses vleid en smeekt; dies wederstreef niet meer.

Derde tooneel.

ASTRÉA, CIRCE, FLORINDE.

ASTRÉA.

Ulysses komt, Mevrouw, met zyne Reisgezellen,
 Naar deezen Lusthof toe, zal zyne komst u kwellen?

CIRCE.

Geenzins, verlét hem niet. 'Hier neemt nu een begin,
 'Den allerzwaarsten stryd van Eerzucht en van Min:
 Vermits ik niet begeer dat die zal overwinnen,
 Die de overhand reeds heeft in myn verliefde zinnen.

Vierde tooneel.

*ULYSSES, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, CIRCE, FLORINDE, LYBIA,
 ASTRÉA, CLORISBE, DIANIRA, THISBE, SYRENA.*

ULYSSES.

'IK kom vol vrees de wyze en schoone Circe zien;
 Mits ik haar wysheyd met verwond'ring eer en dien,
 En in haar schoonheid ben gelyk als opgetoogen.
 Myn wil, om hier van daan te vlieden, is vervloogen:
 Dewyl my haar verstand zo aanlókt en bekoord,
 Als my haar schoon gelaat het herte gloeid en gloord.

CIRCE.

Hier in dit Lustprieel, waar zo veel schoone bloemen
 Vergaaderd zyn, als daar de Bloemmaand op mag roemen,
 Om zo de roos, in 't bloed der Moeder van de min
 Geverfd te huldigen voor haare Koningin;

Hier zal 't ons pligt zyn u zo lang wat te vermaaken;
Tot dat wy 't uur, bestemt ten Vederspel, genaaken.

ULYSSES.

O allerschoonste Nymph, van wie te twyfflen staat
Of schoon - of wysheid heeft in u meest de overmaat!
Het zou niet reed'lyk zyn, dat ik uw vlejeryen,
Daar gy een pligt van maakt, gewilliglyk zou lyên,
Want voor uw voeten ik eerbiedelyk beken,
Dat ik uw schoonheid pas te aanbidden waerdig ben.

CIRCE.

Hou op, Ulysses; die beleefde need'righeden
Zyn my te vlejende, en te grootlyks tegen reden.
Mits gy daar meede schend myn eer en myn gezach;
Want u gelyk een Gast te onthalen, als men plag,
Scheeld veel van streelende lief koozery te hooren.

ULYSSES.

Ik zou zulks ook, Mevrouw, niet derven voor uw ooren
Uitdrukken. maar een heusche eerbiedigheid, dunkt my,
Heeft zeer veel onderscheid van minnekoozery.

CIRCE.

'Ach, kwaamt gy my maar slechts liefkoozende te naaderen!
Elk zet zich neder in de schaaduw deezer blaad'ren.
Gy beide, neemt uw plaats hier aan myn hogerhand.

ULYSSES.

Mevrouw, zo grooten eer gaat boven myn verstand.

CIRCE ter zyden tegen Florinde.

Florinde, kom begin nu ietwes te verdichten,
Aangaande uw veinzery, om my des te verplichten.

FLORINDE.

Ik wilde, Ulysses u, dus ter bek waamer tyd,
Wel ietwes vergen, daar gy my op schuldig zyt....

Vyfde tooneel.

LICIDAS, CIRCE, ULYSSES, ANTISTES, FLORINDE, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, LIBIA, ASTRÉA, CLORISBE.

LYCIDAS.

WAt zie ik! myn Florinde, Ulysses zy bekleeden,
En met hem spreekken? Goôn! Geef my geduldigheden.

ANTISTES.

Hoe vallen wy van 't een in 't ander droevig lôt!
Nu zich Ulysses laat verleiden, t'zyner spót,
Door minnekoozery, zo zullen wy, gy Heeren,
In langen tyd, of nooit in Grieken wederkeeren.

Zesde tooneel.

ARSIDAS, CIRCE, ULYSSES, LICIDAS, FLORINDE, LIBIA, ASTRÉA, CLORISBE.

ARSIDAS.

Zeg, schoone Circe, sints wanneer hebt gy bedacht,
Met zulk een goed onthaal, met zo een blyde pracht,
Dus heus den Reizeger en Vreemdeling te onthaalen,
En dat gy van een Rots hem niet in zee doet daalen,
Of in een harde schors, of Tyger, Leeuw, of Beer,
Of Zwyn, óf Draak herschept, gelyk gy deed wel eer?
Ik ben op deeze plaats niet door 't geval gedreeven,
Maar ben tót Erfprins van Trinakria verheeven;
Ik ben door schipbreuk niet geraakt aan deeze kust,
Maar door genegenheid van eigen minnelust:
En binnen al den tyd dat ik my heb onthouwen
In deeze Bergen, om uw schoonheid aan te schouwen,
Hebt gy my nimmermeer zo veel aan u verpligt.
Dat ik u geeven kon een dank baar bly gezicht.
Ja, uwe Toverkonst heeft my maar willen spaare
En laat my nergens toe door deeze Bosschen waaren,
Als dat ik in myn ramp, myn ongeneugt, en rouw,

Uw straffe wreedheên des te meer gevoelen zou.
 Daar nevens, doet gy my nôch nieuwe smaadheid lyên,
 Mits gy 'er twee behoed voor uwe Toveryen,
 Ulysses, om dat hy uw gunsten zoude ontfaân,
 En Arsidas, om dat hy treurig heen zou gaan.
 Verwonder u dan niet, dat ik, vol yverzuchten,
 Die vrygheid nu neem, en, van myn ongenuchten
 Streng aangedreeven, om myn smert dicht by te zyn,
 Hier in uw Lustprieel, voor uw gezicht, verschyn.

CIRCE.

Ik wil u niet voldoen met woorden, maar met werken,
 En ik verheug my dat gy die nu kund bemerken,
 Op dat ik door myn doen uw yverzucht vermeer.

ARSIDAS.

Wel, dat zo zynde, en dat Ulysses zo veel eer
 Alreê van u geniet, dat gy, om my te kwellen,
 Hem gund uw hoogerhand, zal ik my nederstellen
 Aan uwe laager zy.

CIRCE.

Vermits men hier verwacht,
 Ter tyd toe, dat de Zon haar hitte wat verzacht,
 Zal 't noodig zyn, dat wy wat tydverdryf beginnen,
 Tôt oeff'ning des verstands, en scherping van de zinnen.
 Stel dan iets voor, Florinde, en help ons op de gang;
 Op dat men oordeel geef, en wederom ontfang.

FLORINDE.

'Ik zal iet voorslaan, op het geen my komt te vooren,
 'Waar door ik Lycidas myn hertsgeheim doe hooren.
 De schoone Lyzis, van Danthelis zeer geliefd,
 Gebied Dantheüs te verzwynen 't geen hem geriefd.
 Silvanus stelt de Nymph Klorinda uit zyn zinnen,
 En zy beveeld dat hy haar veinzen zal te minnen.
 Dantheüs, minnende, moet zwygen zyne smert.
 Silvaan, niet minnende, moet veinzen tegen 't hert.
 Nu vraag ik eens, aan uw doorluchtige gepeinzen,
 Wat gy het zwaaste schat, het zwygen, of het veinzen?

ULYSSES.

Ik schat het zwygen zwaarst, in waare minnegloed.

ARSIDAS.

En ik het veinzen zwaard, wanneer men minnen moet.

ULYSSES.

Ik hou myn oordeel best.

ARSIDAS.

Ik hou den prys gewonnen.

ULYSSES.

Wie zal in heete min zyn liefde zwygen konnen?

ULYSSES.

En wie zal veinzen te beminnen, 't geen hy haat?

ULYSSES.

Het zwygen is het meest.

ARSIDAS.

Het minsten in der daad.

ULYSSES.

Een Minnaar, die recht brand in minsgenegenheden,
 Word stadig zonder rust van minnezórg bestreeden:
 Daar een die veinzen zal, gerust en veilig leefd,
 Tót dat de nood en tyd hem stóf tót veinzen geeft.
 Waar door het blykt, dat die de zwaarste pyn moet draagen,
 Die staâg verzwigen moet het geen hem port tót klaagen.

ARSIDAS.

Die zelve reden toond dat ik u overwin;
 Want zo een Minnaar door de k welling van de Min,
 Gestaâg verzeld is met het geen dat hy moet weeten,
 Kan hy zich zelve nooit vergissen nóch vergeeten:
 Daar een die veinzen moet, in tegendeel, niet heeft
 Het geen geduurig hem zyn pligt te kennen geeft.
 Zo dat het lichter is te zwygen, als te veinzen.

ULYSSES.

De Veinzer moet niet meer als eene zórg bepeinzen,
 Het is een hertestryd heel zonder vyand; daar
 Een Minnaar zich bevind in allerlei gevaar;

Een Minnaar moet van veel herts tochten zegepraalen,
Een Veinzer maar van een. dies is geen prys te haalen
Door 't veinzen; hy die zwygt behaald hier lof en prys.

ARSIDAS.

Een Veinzer moet zyn zaak op de allerzwaarste wys
Uirwerken; want hy heeft veel ongelyker krygen
En stryden aan te gaan, als die zyn smert moet zwygen.
Dit werd ons duidelyk op een Tooneel verbeeld,
Door een Bedryver, die een rôl van liefde speeld,
En daar al veinzende zo kondig meê, moet leeven,
Dar hy geheel en al door ernst schynt aangedreeven.

ULYSSES.

Ik hou myn oordeel goed, en voort myn staal zal u...

ARSIDAS.

Ik hou myn oordeel best, en deeze kling zal nu...

CIRCE.

Waar word gy toe vervoerd? hoe! wat is dit te zeggen?
Men moet geen redenstryd door 't scherpe daal weêrleggen.
Dies, op dat dit verschil ten besten mag bestaan,
Laat ik het oordeel nu aan de ondervinding staan.

Ulysses, die niet mind, houd stand, dat mingepeinzen
Te zwygen, meerder is, dan minnebrand te veinzen.
En Arsidas, die mind, geeft weêr getuigenis,
Dat minneveinzery meer als verzwyygen is.
Nu wil ik, door een proef, dit werk eens ondertasten,
En alle beiden u met deeze zaak belasten.
Ulysses van nu af zal veinzen zich verliefd,
En Arsidas voortaan zal zwygen 't geen hem griedf;
En die dit stuk aan my op 't beste zal vertoonen,
Zal ik met een juweel, van groote waarde, loonen.

ARSIDAS.

Myn' min neemt dit verdrag niet aan op deezen voet,
Nu zy de vlam, die zy ontsteekt, verbergen moet:
Ulysses zal ook meê niet veinzen te beminnen.
Mits hy alreê op u ontsteeken is van binnen.

CIRCE.

Uw booze minnenyd is vol van kwaad vermoên.
Ik wil gy zult my beide op myn gebod voldoen.

ULYSSES.

Ik veins my van nu aan in uwe min te blaaken.

CIRCE.

‘Ik zal my langs dit pad een spoorweg zien te maaken,
Waar door myn Min geraakt tot haaren rechten doel.

ARSIDAS.

Ik zal verzwynen dan de liefde die ik voel.
En zie hoe ver ik my kan na uw wil gewinnen.

CIRCE.

‘Dus geef ik bei te gaâr myn harten wensch te kennen.

FLORINDEN.

‘Nu gy maar eene zorg aan hen hebt toegepast,
O Hemel, waarom my met meer als een belast!

ARSIDAS.

‘De ondankbre Circe gaat, en schoon ik moet belyden
Dat my haar afzyn smert, nochtans zal ik nu myden
Haar na te gaan: en dus zal ik aan haar myn min
Verzwynen, volgens haar onmenschelyken zin.

ULYSSES.

‘Nu Circe gaat, zal ik haar volgen, om te tonen,
Dat haare schonigheên myn hert en ziel bewoonen.

CIRCE.

Waar wil, Ulysses, heen?

ULYSSES.

Ik volg u na, Mevrouw,
Vermits gy zyt de Zon waar door ik 't leeven hou.

CIRCE.

Volg, Arsidas

ARSIDAS.

Ik heb iet anders te verrichten,
En kan niet doen na myn behoorelyke pligten.

CIRCE.

‘Hoe wel bespeur ik, dat zy bêi te gaâr myn woord,

Nu in deeze eerste proef, navolgen als 't behoord!
 Ach! dat ik de eene dus kon tot myn Minnaar krygen,
 En de andere daar door zyn liefde leerde zwygen.

Zevende tooneel.

FLORINDE ULYSSES.

FLORINDE, *Ulysses te rug houdende.*
 Ulysses, luister eens.

ULYSSES.
 Florinde, wat 's uw wil?

FLORINDE.
 Myn dankbaar hert is staâg in rusteloos verschil;
 Om dat het u niet heeft haar vollen dank beweezen,
 Dewyl ik ben door u als van de dood verreezen:
 Vermits de dankbaarheid zodanig is van aart,
 Dat zy in waare pligt haar zelve openbaard.

ULYSSES.
 Eer my den oorsprong van uw ramp was voorgedraagen,
 Had my uw pyn al met meêdoogenheld geslaagen;
 Derhalven heb ik u daar meê geen dienst gedaan,
 Toen gy door my het licht des Hemels hebt ontfâân:
 En daarom hebt gy my geen dank pligt aan te bieden,
 Voor 't geen aan u in myne onkundigheid geschiedden.
 Maar zo uw dankbaarheid na reên wil gaan en pligt,
 Is 't reden dat zy nu dank aan myn wensch verricht,
 Vermits ik heden wensch, met hert en zielsverlangen,
 Om u, in spyt der dood, voor een wig dus te omvangen.

FLORINDE.
 Al is 't een minnestreek, daar gy my meede vleid;
 Dat ik u echter nu myn hertsgenegenheid
 Omhelzende vertoon: schoon ik door dit vermoogen
 Ben om my zelve in verwond'ring opgetoogen.

Achtste tooneel.

LICIDAS, CIRCE elk van een byzondere kant. ULYSSES, FLORINDE.

LYCIDAS.

‘WAt 's dit, o Hemelen! Wat zie ik hier geschiên?

CIRCE.

‘Is 't mogelyk, o Goôn! het geen myne ooggen zien?

LYCIDAS.

‘De Griek Ulysses, die my 't licht heeft weêr gegeven.
Is oorzaak van myn dood, zo wel als van myn leeven.

CIRCE.

‘Ik wou dat zy haar min tor hemwaards veinzen zou,
Maar zei niet dat ik die zo ernstig hebben wou.

LYCIDAS.

‘Dat nu myn yverzucht my tref met doodsche slaagen!

CIRCE.

‘Maar evenwel, waar van heb ik my te beklagen?

LYCIDAS.

‘Hy brengt my weêr ter dood, die my het leeven gaf.
Geef, Hemel, my geduld in deeze wreede straf!
Mits ik het leeven, dat in yverzucht onsteeken
En aangevlamd is, vol van wreede doodstraf reken.

FLORINDE.

Ik wacht u dan by nacht, gelyk ik heb gezeid,
In 't schoone Lustprieel, dat aan de zeekant leid,
Op dat die maar alleen getuige zy dier pligten,
Die myn genegenheid daar zal met u verrichten.

ULYSSES.

Scheld my, Florinde; niet voor boersch, in dit geval,
Schoon dat ik u geenzins gehoorzaam weezen zal:
'k Moet my een Minnaar van de schoone Circe veinzen:
't Welk ik niet veinzen zou, als ik uw mingepeinzen
My zelve overgaf. verwonder u dan niet
't Geen gy van wegen uw verschils ontknooping ziet;
Want nademaal myn wensch, en voorneem, Veel verscheerlen,

Zo neem, dat ik myn min verzwyg op uw beveelen;
 Vermits het zwygen van myn waare minnepyn,
 Nu in myn ziel allen zal een getuige zyn;
 Vaar wel, ik ben te lang uit Circes dienst gebleeven.

Negende tooneel.

FLORINDE, LICIDAS, CIRCE.

FLORINDE.

HYkon my na myn zin geen beter antwoord geeven.
 Door dien ik de eerste vrouw van alle vrouwen ben,
 Die met versmaad te zyn zich vergenoegen ken.

LYCIDAS.

Ik nader; maar, Helaas! 'k zie Circe daar genaaken
 Dies wacht ik, om myn klagt daar na bekend te maaken.

FLORINDE.

Hoe, zyt gy hier, Mevrouw?

CIRCE.

Hier ben ik.

FLORINDE.

Zo hebt gy
 My uit zien voeren 't werk van minneveinzery?

CIRCE.

O ja, en sterker als ik zelf van u verwachten.

FLORINDE.

Ik heb het uitgevoerd met al myn' grootste krachten.

CIRCE.

Ik had u wel geboôn te veinzen, maar ik wou.
 Niet liebben dat uw min na ernst gelyken zou.
 En mits op de eerste proef 't verstand my is ontoogen,
 Wil ik geen veinzery na deezen meer gedongen,
 Die any het minnend hert met minnenyd doorgriefd.
 Laat af dan van geveinst zo hoog te zyn verliefd,
 Door welker straffigheid ik heden kom te leeren
 Myn pyn te zwygen, om myn ramp niet te vermeeren.

Tiende tooneel.*FLORINDE, LYCIDAS.***FLORINDE.**

Wie heeft 'er ooit gehoord van dwaazer onbescheid?
 Kan my wel iemand nóch, in deez' gelegenheid,
 Opkoomen om myn ziel niet meerder smert te plaagen?

LYCIDAS.

Ja, ik ontbreek 'er nóch, die reden heb tot klaagen.
 Dóch ik wil anders niet, om dit te gaan voorby,
 Dan dat stilzwygtheid alleen getuige zy
 Van 't geene dat ik hier te zien kwam en te hooren.

FLORINDE.

Vermits gy, Lycidas, hebt weeten na te spooren
 Het werk, dat ik hier met Ulysses heb begaan,
 Hebt gy de reden ook van Circe wel verstaan,
 Wees tóch geen Lynceus om uw kwellingen te ontdekken,
 En zyt niet blind in 't geen u kan tot vreugde strekken;
 Want heeft myn veinzery veroorzaakt uw gek lag,
 De waarheid zal 't bedróg haast brengen aan den dag.

LYCIDAS.

Een hoogbedroefde zal het goede staâg weêrstreeven,
 Mits hy aan 't kwaade altyd te licht geloofwilgeeven,
 Schoon dat het goede en 't kwaade al even wichtig zyn;
 Zy baaren my ook beide een doodelyke pyn.
 Dies Wil ik my, Florinde, uit dit Gebergte bannen,
 Voor myn verdriet veel te eng, hoe wyd en uitgespannen.

FLORINDE, *alleen.*

Hoor, bid ik, luister tóch. ô Hemel, ach! geen zucht,
 Nóch oógvol traanen, stut hem in zyn snelle vlugt.
 Helaas! het is vergeefs voor my hem te achterhaalen,
 En vruchteloos dat ik my aandoe duizend kwaalen,
 Nu hy van van myn verdriet, en rouw, en hertenleed,
 En alles wat ik in myn borst verberg, niet weet,

Elfde tooneel.

CIRCE, FLORINDE, LEBRÉL, KLARYN.

CIRCE.

‘GEDuld, Florinde, en zien wy eens wat deeze knechten
Van held Ulysses hier by ons aan zullen rechten.

FLORINDE.

Na ik bemerken kan zyn zy in redenstryd,
Vermits hen ieder woord in heftigheid ontglyd.

CIRCE.

Verschuilen wy hier wat, ik moet myn oor eens leggen
Te luister, óf zy tót myn achterdeel iet zeggen.

LEBRÉL.

Ik zeg dat ik nooit zo een leeven heb beleefd.

KLARYN.

Dat zegje, doeje?

LEBRÉL.

Ja, dat zeg ik, want men heeft
Hier alles wat men denkt; in al des Waerelds paalen
En is geen Land dat by Trinacrie mag haalen.
Daar nevens zeg ik, dat Vrouw Circe lóf en prys
Moet hebben; want ze is mild, goedaardig, schoon en wys.

KLARYN.

Maar zyt gy niet heel dol?

LEBRÉL.

Maar moet gy meê niet zeggen,
Dat wy als Keuninkjes by haar ter Herberg leggen?

KLARYN.

't Is waar, maar liever wenste ik my, na myn verstand,
In 't slimste Wynhuis van ons heele Griekenland,
Als dat ik langer hier verbleef aan deze Kusten.

LEBRÉL.

Maar, hebben wy 't hier niet zo als 't ons hert mag lusten?

KLARYN.

Wel neen, wanschapen Gek; want zeg my eens, zeg, zyn

Wy niet gestaâg beducht te worden in een Zwyn
Veranderd? en die schrik kan al te zeker maaken,
Dat de allerbeste saus en kost niet wel zal smaaken.

LEBRÉL.

Ho, Maat! om in een Zwyns gestaltenis te gaan,
Is juist zo kwaad niet eens als jy jou voor laat staan;
Toen ik zodanig was, heb ik my, op die stonden,
In die herschepping, zo heel kwaalyk niet bevonden.
Een Zwyn heeft vry verlóf, om, zonder onderscheid,
Te snufflen alles deur, en na zyn zin'lykheid,
Het zy dan dat het tracht na schoone óf vuile hoeken,
Een Rustbed, zachter als van pluimen, op te zoeken.

KLARYN.

De rust bestaat niet in de zachtheid van het bed;
Want als men dronken is en vol, zie daar, ik wed
Men slaapt al evenwel, óf men zich neder planten
Op harde banken, óf op zachte Ledekanten.

LEBRÉL.

Waar vind men Tuinen zo als deeze, ja bygut,
Waar zulke Bogaarden?

KLARYN.

Maar, waar toe zynze ons nut?

LEBRÉL.

Nu heb ik Jou; om daar, van zulke braave Tassen
Als Lybia en als Astré zyn, twee Matrassen
Te maaken.

KLARYN.

Ho! beginje op zulk een rouwe smaar
Te spelen, zo moet ik bekennen, datje daar
Gelyk in hebt, en ik laat nou iens louter bóllen
Myn waffelkaak, en zeg: dat Circe by de Kóllen
Een Heks en Kol is, en by Spook en spookenspel
Een Spookster, en zelfs by de Dulvels van de Hel
Een rechte Duivelin.

CIRCE.

‘Nu kan ik meer myne ooren

Niet langer leenen, om myn hoon en leed te hooren.

FLORINDE.

Laat hem uw toornigheid niet blyken, toom u in.

KLARYN.

En Circe, zeg ik, is...

CIRCE.

Wel wat dóch?

KLARYN.

Een Godin.

En wie dat anders zaid, die zal ik dat verleeren,
Ia voor zyn leugenen rechtschappen bastonneeren.
En om 't kwaadspreeken u van Circes Jufferschap
Te ontwennen, zo zult gy door my om uw kwaâ snap...

LEBRÉL.

Ik weet van geen kwaâ snap, als die gy zelf begaan 'hebt.

KLARYN.

Hoe, dat komt schoon! verwynt gy my, dat gy gedaan 'hebt?

LEBREL.

Wie, ik?

CIRCE.

't Is al genoeg.

KLARYN.

'Heeft zy van 't ander maar
Slechts niemendal gehoord, zo vrees ik geen gevaar.

LEBRÉL.

Dat gy zo lichtelyk geloof geeft aan een loogen!

CIRCE.

Ik weet de waarheid wel, men heeft my niet bedroogen.
Gaat, gy maar heen, ik zal die tong, haast, met gemak,
Vergelden na verdienst, die kwaalyk van my sprak.

KLARYN.

En 't zal ook billyk zyn.

LEBRÉL.

'Wat is myn hert vol schroomen!
Dat dit zo onverwacht my juist moest overkomen.

Twaalfde tooneel.*CIRCE, KLARYN, FLORINDE.***CIRCE.**

AAAn u, die dus den Eerophouder zyt van my,
 Wil ik een groote schat vereeren, waar meê gy
 Zeer heereylyk en ryk na Griekenland moogt keeren.
 Ga heen, begeef u dan terstond, op myn begeeren,
 Gins na dien hoogen Berg, daar gy, zo luid gy kond,
 Tot driemaal achter een, zult roepen Brutamont!
 Van wien gy zult verstaan wat dat gy doen zult moeten,

KLARYN.

Ik kusse duizendmaal de zoolen van uw voeten.
 Hoewel toond gy aan my uw edelmoedigheid!
 't Welspreken kan nooit schaân, hy liegt die anders zeyd.

Dertiende Tooneel.*FLORINDE, CIRCE.***FLORINDE.**

MEvrouw, hoe kund gy, die uw eer beschut, dus hoonen;
 En weêr in tegendeel, die u veracht, beloonen?

CIRCE.

Ei! kweld u niet, gy zult wel t'zyner tyd verstaan,
 Wat loon den Snappert heeft, na zyn verdienst, ontfaan.

Einde van het Twede Bedryf.

Derde bedryf.

Eerste tooneel.

Het Tooneel verbeeld een sierlyk Bosch, daar in 't verschiet Bergen en Hoolen gezien worden.

KLARYN.

DE schoone Circe, vol van wysheid en vermoogen,
 Die ik zo aardig flus verleid heb en bedroogen,
 Heeft my belast dat ik na deezen Berg zou treên,
 En roepen Brutamont, tot driemaal achter een;
 En dat die Brutamont dan zonder tyd verlengen
 My een zeer groote schat aanwyzen zou, óf brengen.
 Ik ty aan 't roepen dan zo luitkeels als ik mag.
 Hou, holla! Brotamont! ik hoor nóch geen gewag.
 Hou, holla! Brutamont! ik kan nóch niets beschouwen.
 Daar meê; de derdemaal gewis zal kabel houwen.
 Hou, holla! Brutamont!

Twede tooneel.

BRUTAMONT, KLARYN.

BRUTAMONT.

Wat wilt gy?

KLARYN.

Niemendal;
 Want ik van u in 't minst' nooit iet begeeren zal.

BRUTAMONT.

Ik weet al wat u let, al houd gy 't my verhoolen,
 En doe, op uw geroep, wat my is aanbevolen.
 Twee Dieren met een Kist.

KLARYN.

Maar heeft vrouw Circe juist geen minder Dienaar dan,
 Tot zo een kleine zaak, als zulken grooten Man?
 Ik zegje dit, Heer Reus, ik maakte my gemeinder
 Met jou, indien je waard een ellen vyf zes kleinder,

BRUTAMONT.

Weet, dat zy my voor haar getrouwe Dienaar ken;
 My, die van de af komst der Cyklópsche Reuzen ben;
 Die, eerde Grieken zyn van deeze Strand geweeken,
 Nóch hoop aan hen de dood van Polypheem' te wreeken.

KLARYN.

Myn waerde Brutamont, laat my tóch buiten nood,
 Mits ik niet schuldig ben aan Pholyphemus dood?
 Want my is zulken schrik van hem op 't lyf gekomen,
 Toen ik hem zag, als nu toen ik u heb vernomen.
 Ik zweer, het geen ik zeg, zeg ik uit 's herten grond.

BRUTAMONT.

Kom hier, neem deeze Kist.

KLARYN.

Zeer wel, heer Brutamont.

BRUTAMONT.

En dankt Trouw Circe, die my herwaard heeft gezonden,
 En aan haar hooge magt myne armen vast gebonden,
 Dat ik u daatlyk, in een ommezien van tyd,
 Tot heel aan de and're zy der brakke Zee niet smyt.

KLARYN.

O Bloed, dat waar een sprong! zo ver van deeze plaatsen!
 Maar zeg, heer Brutamont, wie my weërom zou kaatsen?

BRUTAMONT.

Zo ik dat ook niet deê, zou ik, geheel verstoord,
 Wel licht wat anders doen.

KLARYN.

Wel, wat dóch?

BRUTAMONT.

U, zo voort
 Opeeten met een beet:

KLARYN.

Dat was een sober smullen
 Voor u, gy zoud met my uw kleinste Kies pas vullen.

BRUTAMONT

O! kwam die blyden en gewenden dag eens aan.

Dat ik my mogt met zulk een schelmsche Griek verzaân

KLARYN.

Die dag hoeft nimmermeer te komen, seleweeken!
Of hy mag onderweeg wel hals en beenen breeken.

BRUTAMONT.

Aanvaartme deeze Kist, gy zult 'er binnen in
Meer vinden als u lust.

KLARYN.

Ik wou wel na myn zin
Een middel vinden, om u hier van daan te krygen.

BRUTAMONT.

Ik ga dan.

KLARYN.

Ga, het hert zou anders my ontzygen.
Ik ben uw praat en u tien dubbeld loof en wars.
De Reuzen, hier te Land, zyn magtig bits en bars.

BRUTAMONT, *wederkerende.*

Hoor dit noch eerst, zo dra ik hebben zal vernomen
Dat gy myn naam noemt....

KLARYN.

Wel?

BRUTAMONT.

Zal ik voort wederkomen.

Derde tooneel.

KLARYN.

IK zal jou, meen ik, van die moeite wel onslaan.
Is hy al weg? ja, 't schynt hy is hier al van daan,
Hoewel ik zyn vertrek nôch naauwlyks kan gelooven.
Hy is al deur, ik ben die zwaarigheid te booven.
En kryg ik deeze schat met vreemde eerbiedenis,
Wat brust het my wie dat de brenger daar van is.
'k Ontsluit de Kist, waar inde Sleutel schynt te steeken.
Ik wed dat my daar meê geen paerelen ontbreeken
Als Okkerneuten, nôch geen Diamanten ook
Zo groot als vuisten. maar, wat zie ik! is het spook?

Vierde tooneel.

BRIANDA, uit de Kist. KLARYN.

BRIANDA.

GY ziet arme Dienstbodinne, die 't begeeren.
Van Circe moet voldoen in deeze Juffer kleêren;
Die u staâg overal moet volgen, met geduld,
En klappen al wat gy van Circe zeggen zult,
Dewylze my tót een Verklikster heeft verkooren.

KLARYN.

My komt een schoone schat van loogentaal te voeren:
Een Reus brengt my een Kist, net opgevuld en fraai
Met zo een oude Heks, een hoofsche Papegaai.
Nu moest me Circe slechts nóch met een Dwerg verryken,
Op dat ik heel mogt een nieuw doolend Ridder lyken.

BRIANDA.

Gy zult hem hebben, om uw lust volmaakt te zien.
Brunél.

Vyfde tooneel.

BRUNÉL, uit de Kist. KLARYN, BRIANDA.

BRUNÉL.

WAt wil, Madam Brianda, my gebiên?

KLARYN.

Ei! zee my tóch, van waar hebt gy uw weg genoomen,
Gy klein en leevendig Wanschepsel?

BRUNÉL.

'k Ben gekomen
Uit deeze Kist, myn huis: waar in gy, van nu af,
My op uw schouderen moet hebben, tot een straf.

KLARYN.

Hoe kan die Kist een Dwergen Labbekak gedoogen,
Nu geen van béi meer op de Waereld plaatsen moogen?

BRIANDA.

Brunél, ik hoor daar vólk: wy hadden ons vergist,

Zo wy ons lieten zien. hoor, steek ons in de kist,
En sluitze dan weêr toe.

BRUNEL.

Gy moet, op 't welbehaagen
Van Circe met de Kist, ons op uw schoud'ren draagen,
Op dat wy hooren wat gy van haar zeggen moogt.

BRIANDA.

Zie toe, en let 'er op dat gy dien last gedoogd.

Zevende tooneel.

KLARYN.

WAt vreemder werk is dit! 'k mogt wel op schatten hoopen!
Daar zynze bêï te gaâr weêr in de Kist gekroopen;
Hier schuild bedróg, dat wil ik wedden. neen, ô neen!
De Kist is romdom toe, zy kunnen nergens heen.
Wat Drommel zel ik in dit voorval nou bedryven?
Wil ik gaan schampen, ende Kist hier laten blyven?
Neen, neen, ik mogt de straf, die my is opgeleid,
Uit Circes naam en last, door ongehoorzaamheid
Nóch zwaarder maaken; dies vinde ik voor best geraaden
Dat ik myn schoud'ren ga met deeze Kist beladen.
Nu merk ik eerst, waarom door zulken sterk Gedierd,
En doorzo grooten Reus, de Kist my is gestierd;
't Is, mits het draagen van een Labbekak geen werk 'is,
Voor iemand als die meê gelyk een Reus zo sterk 'is.
Wie koopt 'er Dwergen? wie? wie óf 'er geld voor bied?
Wie Labbekakken? heel goed koop, ja half om niet.

Zesde tooneel.

LEBRÉL, KLARYN.

LEBRÉL.

Ik kom al vlugtende na dit Geberete loopen,
Om hier de straf te ontgaan, die 'k vreeze te bekoopen,
Dewyl Vrouw Circe zo veel kwaads van my vertrouwd,

En 't liegen van Klaryn voor klaare waarheid houd.
Ik wil wel wedden, op het geen my staat te vreezen,
Dat ik nu haast een Slang óf Schorpioen zal weezen.
Maar zie, daar Klaryn. Ik wreek my, ô wat schép
Ik vreugd, dat ik u hier aldus gevonden héb!

KLARYN.

‘Uw vreugd op veer na kan myn druk niet evenaaren.

LEBRÉL.

Ik kom hier om u te vermoorden.

KLARYN.

Laat dat vaaren!

Gy komt hier om dat gy uw leeven vinden zoud.

LEBRÉL.

Hoe! door wat middel?

KLARYN.

Hoor: Vrouw Circe, die haar houd,
Geheel aan my verplicht, en aan haar gunst verbonden,
Heeft my in deeze Kist een groote schat gezonden,
Nu wil ik u hier meê vereeren, tot verzoen,
En uw welspreken daar vergelding mede doen,
Want ik en kan aan u geen grooter vriendschap toonen,
Als u geheel en al met deeze te beloonen.

LEBRÉL.

Ik wil het alles niet, wy moeten even veel
Als Broeders deelen.

KLARYN.

Wel, zo neem dan voor uw deel,
Mejuffer Labbekak, en ik zal my toeleggen
Den grooten Dwerg.

LEBRÉL.

Hoe nu! wat wilje daar meê zeggen?

KLARYN.

Dat weet ik zelf niet; maar doe op de Kist, ik meen
Gy zult het wel haast zien.

LEBRÉL.

Kom aan, ik ben tevreên.

Ze is op. Wat kóstelyke en aardige Juweelen!
Dat is een braave Schat!

KLARYN.

Daar moet de droes meê speelen!
Wat zegje daar, Lebrél?

LEBRÉL.

Dat ik voor my behouw,
Die goude kettingkjens. dien Ring laat ik veur jou.

KLARYN.

Wel, droomje?

LEBRÉL.

'k Laat jou ook die Keten, en Pendanten.
Ik neem die Feniksveer, bezet met Diamanten.

KLARYN.

't Lykt óf het ongeluk my overal ontmoet;
Ik vinde rook en wind, en hy vind kóstlyk goed!

Maar 'k loof het niet, en 't is te duchten nóch te vreezen
Dat by een Labbekak Juwelen kunnen weezen.

LEBRÉL.

Zeg jy vry watje wilt, maar loof het geenje ziet.

KLARYN.

Ik loof dat dit op 't lest zal zyn een groote Niet.

LEBRÉL.

Waarom?

KLARYN.

Om dat ik vrees dat wy haast zullen leeren,
Dat al dit spookend goed in koolen zel verkeeren.

LEBRÉL.

Weg, Hekse sprookjes! dat ik jou niet wyzer ken!
Maar op dat ik niet toon dat ik schatgierig ben,
Staat my nu door dit goed ten hoogsten te bedenken,
Dat ik myn Lybia hier meê moet gaan beschenken.

Achtste tooneel.**KLARYN.**

IK ben bekólt, of gek; 'k weet niet hoet 't metme leit;
 Of ik heb vastelyk van Circe kwaad geleid;
 Om dat hy in de kist vind kôstelyke dingen,
 Daar my maar Labbekaks en Dwergen ult bespringen,
 En evenwel ik zag 't met bêi myne oogen aan.
 Ik ty nóch eens te werk, en proef hoe 't zal vergaan.

Negende tooneel.*BRIANDA en BRUNÉL de een na de ander uit de Kist KLARYN.***BRIANDA.**

MYn Heer. Brunél die kweltme, en wil zyn les niet danssen.

BRUNÉL.

Ze ontsnoeptme myn ontbyt.

KLARYN.

Gants honderd duizend Franssen;
 Jou Dwerdje, dans ereis, 'k geef jou myn middagmaal.

Terwyl Klaryn met groote opmerking na het danssen van Brunél ziet, gaat Brianda, stilletjes in de Kist, en blyft met het hoofd daar uitkyken, tót dat Brunél, gedanst hebbende, daar schielyk inspringt, haar omarmd, ende Kist van zelfs toevalt.

KLARYN.

Brunél! Wat Spookery is dit? 'k sta als een paal!
 O groote Brutamont, hoe heb je me bedroogen!

Tiende tooneel.*BRUTAMONT, KLARYN.***BRUTAMONT.**

Wat is 'er?

KLARYN.

‘O gants kracht, hy komt zich weêr vertoogen.

Hoe haastig en hoe gaauw is al dit vólk te bien!
 Heer Brutamont, ik heb de Kist en Schat gezien;
 En ik verzoek, dat gy, tot dankbaarheid wil denken,
 Omze aan een grooter Heer, als myn persoon, te schenken;
 Mits ik geen lust met al in eenig huisraad schep;
 Nóch Kommessaalen, zoek, daar 'k geen profyt van heb.

BRUTAMONT.

Hoe! zo een Man als my, om die geringe zaaken,
 Te roepen? ô warspyt! ik zou terstont wel maaken...

KLARYN.

Wel, wat tóch?

BRUTAMONT.

Dat uw Oor het grootste lit zou zyn
 Van uw geheele lyf; ja 'k zweer u, by Jupyn,
 Zo gy me nóch eens roept.

KLARYN.

Ik zel het wel vergeeten.

BRUTAMONT.

Dat gy van my zo hoog word in de lucht gesmeeten,
 Dat gy eer dat uw vaart nóch weezen zal gedaan,
 Van honger en van dorst zult smachten en vergaan:
 Op dat uw romp, eer zy weêr valt in deeze plekken,
 De Raavens tot een Aas, en tót banket, zal strekken.

KLARYN *alleen.*

Wat schrikkelyker gooi, zou dat zyn! ô wat zal
 Ik nou beginnen, in dit wonderlyk geval?

Elfde tooneel.

LEBRÉL, ASTREA, LYBIA, KLARYN.

LEBRÉL.

IK heb hem onlangs hier, nóch zelf in deeze hoeken
 Gelaaten met de Schat.

ASTRÉA.

Wy moeten hem dan zoeken
 Zyn rykdom heeft my reeds tót heblust aangeport.

LYBIA.

Hier is Klaryn wel hoe! wat is 'er dat u schort?

LEBRÉL.

Hoe staat gy dus versted? zeg op, wat doet u zuchten?

ASTREA.

Wat let u? zeg wie brengt u in deeze ongenuchten?

KLARYN.

Een Reus, een Dwerg, een Heks.

ASTREA.

Waarom? waar door? en hoe?

KLARYN.

Een Heks myn Pynbank is, een Dwerg myn Geesselroê,
Een Reus een rechten Beul, die my doet suizebollen.

ASTREA.

Hoe! zyt gy dol?

KLARYN.

Neen, maar myn zinnen zyn aan 't hollen.

ASTREA.

Hoe praat gy dus? terwyl de schoone Lybia
Werd van Lebrél gestreeld en aangebeden, ja
Beschonken met een schat van aardige Juweelen.
Komt gy my niet met al van de uwe mededeelen.

KLARYN.

A stré laat my in rust, óf wil voor vast vermoên,
Zo gy van schatten spreekt, zal ik myn zelf verdoen.

Twaalfde tooneel.

JAGERS, CIRCE, ASTREA, LYBIA, KLARYN, LEBRÉL.

JAGER.

LAngs dit Gebergt zal hy gewis zyn heen gevloogen.

CIRCE van binnen.

Gy vlugge Reiger, klim, begeef u uit hunne oogen,
Maak u tót een gepluimde en leevendige Star.

ASTREA.

't Is Circe, die ons hier al jaagende van ver
 Begint te naderen. Kom, laten wy vertrekken.
 Het was niet raadzaam datwe ons lieten hier ontdekken.

Dertiende tooneel.

CIRCE, KLARYN.

CIRCE.

OM eens te zien óf Held Ulysses na my taald,
 Ben ik al willens van myn Jaagers afgedwaald:
 En midlerwyl myn Paerd, waar meê ik ben verzwonden
 Uit ieders oogen, aan een Olmboom vast gebonden,
 Myn wederkomst verwacht, zal ik, in deeze schaauw
 Der Lindeboomen, daar de zonnestraalen flaauw
 Door heenen schitteren, myn Minnaars komst verbeiden
 Maar wie ontmoet my hier, van ieder afgescheiden?

KLARYN.

Een Gek, een Zót, een Nar, een Babok, Vuilbek, en
 Een Kwibus, ja, al 't geen dat ik niet noemen ken.
 Ik bid, hoogwaerde Vrouw, ik zeg het zonder jokken,
 Verlosme toch, mag 't zyn, van Dwergen, lange Rókken,
 En groote Reuzen; al zoud gy, op uw gebien,
 My vormen tot een Aap.

CIRCE.

Wel aan, het zal geschiên.

KLARYN.

Zo haast niet.

CIRCE.

Neen, 't moet zyn.

KLARYN.

De Pikken! ô gants kranken!

CIRCE.

En op dat gy my meer als and're zult bedanken,
 Die ik verschept heb in een Aap of Bavlaan,
 Zal uw verstand en spraak u nimmermeer vergaan.

KLARYN.

Verstaat gy 't zo, zo moet ik my dan doen beleezen;
Maar 'k zei het daar om niet.

CIRCE.

Gy zult uw eerste weezen
Ook daatlyk weder zien, zo dra het maar geschied,
Dat gy u zelven in een Spiegel wel beziet.

KLARYN.

Geliefme dan, Godin, zo my uw Roe moet raaken,
Tóch tót geen duttige Aap, maar vrolyke Aap, te maaken.

CIRCE.

Het zal zo weezen, maar voor al uw schimp en spót.
Treê in deez' Kist.

KLARYN.

O help!

CIRCE.

Verdwyn op myn gebod.

De Kist verzinkt met Klaryn.

Veertiende tooneel.

ULYSSES, CIRCE.

ULYSSES.

HOe vlugtig ik u heb gevolgt door Berg en Dalen,
'k Heb echter u, Mevrouw, nier konnen achterhaalen,
Schoon óf my, tót een Baak verstrekte, 't held're licht
Van uw vergodeglans, daar zelf de Zon voor zwicht.

CIRCE.

'k Heb, van de Jagt vermoeid, my hier na toe begeeven.
Wat hebt gy tóch gevaân!

ULYSSES.

Een lust, te hoog verheeven;
Dewyl zy heeft gepoogd, door een zeer stoute vlugt,
Te schuilen onder 't dak van een bewolkte lucht,
Daar zy, al zwierende, door hoogmoed opgetoogen,

Zelfs eindelyk tot aan de vuurkring is gevloogen,
En zich zo, als een Mugge in 't Kaarslicht, leeft verbrand.

CIRCE.

Ik vraag dat niet. Zeg my, met onbeveinst verstand,
Wat vingt gy op de jagt?

ULYSSES.

Een zorg, my bygebleeven.

CIRCE.

Gaat gy my andermaal zulk duister antwoord geeven?

ULYSSES.

Gy weet, dat voor myn schuld myne onschuld staat gereet.

CIRCE.

De voor'ge redenstryd doet dat ik zulks vergeet,
En maakt my dwaas.

ULYSSES.

My ook.

CIRCE.

U ook! hoe kan dat komen?

ULYSSES.

Vermits ik daar door ben met stoutheid ingenomen.

CIRCE.

Zo is zy de oorzaak dat gy dus hoogmoedig zyt?

ULYSSES.

Dat is zy in der daad?

CIRCE.

Vervloekte Redenstryd!

Maar mits dit alles zyn geveinsde minnetreken,
Laat ons eens van de jagt met ongeveinstheid spreken.

ULYSSES.

Wel aan; het zy dan zo. Na dat gy waard al veer
Geweeken van ons af, is, uit een liezig Meer,
Met een verbaasde vlugt, heel dicht voorby onze oogen
Een Spiegel van de Lente, een Reiger, opgevloogen,
De welk allengs zo hoog uit ons gezicht verdween,
Dat hy op eene tyd een wolk en vogel scheen,
En zo gelykelyk zich stelde tusschen beide,

Van lucht en vuur, dat hy, waar hy zyn wieken spreidde,
 Of waar hy heenen zwierde, om hoog óf laag, daar door
 Dan wierd verbrand van hitte, en dan van kouw bevroor.
 Zo dat den Reiger, in die afgebeelde stonden,
 En tusschen deeze twe hoofdstóffen als gebonden,
 Een aardig voorbeeld was van die, die menigfout
 Dan zyn van fierheid heet, dan wéér van lafheid koud.

CIRCE.

Dit raakt de Jagt geenzins.

ULYSSES.

't Zal dan myn' smert geraaken,
 Die stukswys meê de naam kan van een jagt uit maak en.

CIRCE.

Ik achte my gehoond, zo my niet was bewust
 Dat die geveinstheid is.

ULYSSES.

Dat wenschte ik tót myn rust.

CIRCE.

Mits gy verlangt, om my te ontdekken uw gepeinzen,
 En wy hier zyn alleen, vaar voor dan, zonder veinzen,

ULYSSES.

Ik zal, Mevrouw: terwyl nu deezen Reiger vloog,
 Tót boven in de lucht, byna heel uit ons oog,
 Heb ik een snelle Valk (die beezig was te pikken
 Met hongerige maag, de harde en gladde blikken
 Der Bellen die hy droeg) doen vliegen van myn hand:
 De welke, toen ny zich in vryheid voelde en vand,
 Ging, door de wolken heen met eene Sperwer, brallen,
 Om op het onverzienst den Reiger te overvallen,
 Die (even als een snel en voortgedreeven Schip,
 Dat nu genaakt een Bank, en dan genaakt een Klip)
 Om in zyn dreigende gevaaren niet te slaauwen,
 Toen maakte, tot zyn heil, Roeiriemen van zyn' klaauwen;
 Hy maakte Zeilen van zyn wieken, in zyn vaart,
 Een steeven van zyn borst, een roer van zyne staart;
 O armen Reiger, gy komt ons te kennen geeven,

Dat gy my strekt een klaar afbeeldsel van myn leeven;
Mits my twe Vyanden staâg brengen in gevaar,
Gelyk als u, hoe wel gelyken wy elkaâr.

CIRCE,

Dit is geen veinzen; dies moet gy uw schuld belyên,
Of gy zyt heel verdoold in uwe veinzeryen.

ULYSSES.

Indien het was, dat ik uw Minnaar konde zyn,
Zou ik niet veinzen, nôch in waarheid, nôch in schyn;
Uw wil wierd dan van my vrywillig aangenomen.

Maar om eens tót het eind van myn verhaal te komen,
Den Reiger, fel bestreên van de eene en de and're kant,
Wist anders niet te doen, mits hy was overmand,
Als van vermoeidheid bêi zyn vleugels in te haalen,
En tuimelende zo, van boven neêr te daalen,
Waar door in 't eind de Valk en Sperwer, als verwoed,
Wraakgierig beide zich verzaaden met zyn bloed.

Dies derf ik hoopeloos my aan geen hoop meer binden,
Om, in myn hoop misleid, my niet misleid te vinden.

CIRCE.

Al is 't geveinst, nôchtans ik reken 't my tot hoon;
Derhalven schoon ik u voor deezen heb ge boên
Te veinzen uwe smert, nu wil ik daarentegen
Dat gy niet veinzen zult.

ULYSSES.

Ik kan wel overweegen,
't Zy dat ik veins, Mevrouw, óf laat van veinzen af,
Dat ik van u tóch niet te wachten heb dan straf;
Dieshalven straft my voor myn ongeveinst beminnen,
Schoon dit maar veinzen is.

CIRCE.

Zyt gy niet by uwe zinnen?
Hoe antwoord gy my dus?

ULYSSES.

Door wanhoop die my drukt.

CIRCE.

Hoe zyt gy dus van 't spoor, uit hoogmoed, weggerukt?

ULYSSES.

Door myn verlies.

CIRCE.

Hoe komt gy toch in die gepeinen!

ULYSSES,

Door myn geveinsde min.

CIRCE,

Zo is dit noch al veinzen?

ULYSSES.

O neen Mevrouw! het is nu langer geen meer tyd

Dat ik noch veinzen zou.

CIRCE,

‘Lófwaarde tegenstryd!

Hoewel, Ulysses, dat de billikheid en reden
Vereisschen, dat u, om uwe opgeblaazenheden,
Een overzwaare straf van my diend opgeleid,
Nóchtans is 't nodig, dat we in deez' gelegenheid,
Mits ons gevólg ons hier begint in 't oog te krygen,
Om best wilshalven, daar voor deez' tyd nu van zwygen.

Vyftiende tooneel.

*ULYSSES, CIRCE, ARSIDAS, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, LEBRÉL, FLORINDE, ASTRÉA,
CLORISBE, DIANIRA, THISBE, ARCHELAUS, FLORUS, enz.*

ARSIDAS.

WY hebben u, Mevrouw, met een gezwinde streek,
Langs die gebloemde Laan, en kristalyne Beek,
Van verre nagevolgt, tot dat wy zyn gekomen
By u, in deeze plaats, daar dichtgevlochte Boomen,
Niet lyden, dat de Zon haar helle stralen zend.

CIRCE.

Ik heb na deezen kant my willens heen gewend,
Om hier een Avondmaal te houden na behooren.

LEBRÉL.

Een Avondmaal! hoe braaf klinkt dat Lebrél in de Ooren!
Maar ik bemerk hier noch waar dat ik heenen zie,
Door tak, en telgen, geen gezwinde Dienstboón, die
Met Taaffel, Schotelen, en diergelyke zaaken,
Zich bezig houden, om de maalyd klaar te maaken.

CIRCE.

Zet u hier in het rond ter neder, want u zal
Fluks in dit groene Bosch en aangenaame Dal,
Een Dis zyn voorgesteld, daarge u aan zult verzaaden.
Hola! een Taaffel, wel met alles overlaaden.

LEBRÉL.

Mevrouw, aan wie hebt gy toch dat gebód gedaan?

CIRCE.

Aan die, die myn begeerte al hebben klaar verstaan.

Daar ryst onder een betoverlyk geluid van Zang en Snaarenspeel, allengs van onderen opwaarts een Taaffel met veelerhande Spyze; Ulysses, Arsidas, Circe, Florinde, enz. blyven daarom heenen zitten, en de overige daarom staan, tot 'er tyd datze door Trompet en Trommelgê luid gestoord worden. Terwylze aan Taaffel zyn, word 'er een Kunstig en sierlyk Ballet gedanst, Welkers verbeeldinge de zinnen van Ulysses en zyn volk tot vreugde en wellust, verwekt.

UTYSSES.

Wat onverwacht gedruis!

ARSIDAS.

Wat willen die geluiden?

FLORINDE.

O Goon! wat zal dit zyn?

CIRCE.

Wat of dit wil beduiden?
Wat Orelógsetier vervuld zo dra de lucht
Met bulderend gebaar, en ysselyk gerucht?

Zestiende tooneel.

LYBIA, CIRCE, ULYSSES, ARSIDAS, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, LEBRÉL, FLORINDE ASTRÉA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE, enz.

LYBIA.

DE wreedten Brutamont, die gy u kwaamt erweelen
 Tót een Bewaarder van uw schoone lustprieelen;
 Die Reus, Mevrouw, die gy hier houd gelyk gevaân,
 Zich achtende gehoond, vermits hy heeft verstaan,
 Dat gy de Grieken (die wel eer de moordenaaren
 Des grooten Polyphem, den schrik der menschen, waren)
 Hier door een bly onthaal, en zoete ledigheid.
 En aangenaame jagt, en zachte rust verleid,
 Vergeeten doet hun Land; verlet doet weg te reizen;
 En open zet uw hóf, Lustgaarden, en Paleizen;
 Die Brutamont, heeft met een ysselyk misbaar,
 Uit Lilybees Gebergt, een ruuwe en dolleschaar
 Van Monsters voortgehaald, en schrikkelyke Reuzen,
 Om zich te wreeken, met u t'zaam de kóp te kneuzen.
 Dit is 't gedruis het welk u dreigt met wee en sinert,
 En daar de Zon voor schrikt, de Lucht van duister werd.

CIRCE.

Helaas! wat voel ik my met angst en vrees bevangen!

ULYSSES.

Ik zal u voorstaan. sa! wilt my myn wapens langan.
 Al dat Gespuis zal ik alleenig tegen gaan,
 En met manmoerdigheid dien dollen hoop verslaan.

ARSIDAS.

Vrees niet, Mevrouw, ik zal uw zyde niet begeeven;
 Maar zal, om u te hoên, opzetten lyf en leeven;
 Want ik geen leeven acht, daar gy my sterven ziet.

CIRCE.

Hou stand Ulysses; want dit is tóch anders niet

Als maar een proef, om klaar te kunnen onderschelden,
 In een baarblykelyk gevaar, wie van u beiden,
 Door edelmoedigheid geprikkelt, onbevreesd,
 Zyn groote dapperheid, en zucht wel allermeest
 Aan my betoonen zou, dies heb ik deeze schaaren
 Van Spook en voortgehaald, en door de lucht doen waaren.

ARSIDAS.

Is dit een proef geweest, wel aan, de Lauwerkroon
 Komt my dan daar voor toe, myn moedigheên ten loon;
 Ik mag, o Koningin! op uwe gunsten hoopen.
 Ulysses heeft, met naar zyn wapenen te loopen
 Geen Minnaars blyk getoond: in 't nypen van de nood
 Verliet hy zyn Meestresse, uit vreeze voor de dood.

ULYSSES.

'k Ontken niet dat ik na myn' wapens heb gekeeken;
 Maar 'k zeg daar tegens weêr, dat zulks het grootste teeken
 Is van myn' min geweest. ik toonde naakt en klaar
 Dat ik daar door Mevrouw wou hoeden voor gevaar.

ARSIDAS.

Die snedigheid kwam nooit een mensch in zyn gedachten,
 Om in een voorval twee oogmerken te betrachten,
 't Verstant kan niet als maar op eene zelve tyd
 Een wit bereiken, dies zyt gy den Lauwer kwyt.

ULYSSES.

Door zulken redenstryd zult gy die ook niet winnen.
 Beschuldigd gy my van te weinig te beminnen,
 Om dat ik van de zy van Circe ben gevloôn,
 Gy hebt, op haar verbód, uw hulp haar aangeboôn,
 En door die daad hebtge u als Minnaar willen toonen;
 Derhalven kan dit werk u geen verwinner kroonen.

ARSIDAS.

Indien men op de wet der Ridderschap wil zien,
 Zo moet men in der nood de Juffers bystand bien:
 Ik wou voor Circe niet als Minnaar iet beslechten,
 Maar 'k heb voor haar, gelyk een Ridder, willen vechten.

ULYSSES.

In de oorlog is een wet, die ons gebied ter vlugt
 Na wapens om te zien, op 't minste krygsgerucht.
 Dies heb ik 't alles op een tyd, en buiten schroomen,
 Als Krygsman, Ridder, en als Minnaar waargenomen.

ARSIDAS.

Ik weet heel wel, dat gy, met listigheid vervuld,
 Door uw bespraakte tong, staåg overwinnen zult;
 Maar gy had door uw doen, noch uitwerk van uw Degen,
 De goude wapens van Achilles nooit verkreegen,
 Die Ajax Telamon, reeds waaren toegeleid.

ULYSSES.

Die won ik door myn deugd, en heldendapperheid;
 En nu zult gy eerlang, by Jupiter, aanschouwen,
 Hoe ik u met myn Dolk ook zal in stukken houwen.

ARSIDAS.

Veel eer zult gy vergaan door 't vuur van myn gezicht.

CIRCE.

Trektge in myn byzyn, dus hoogmoedig, bêt zo licht
 Uw zwaarden uit de scheë? waar word gy toegedreeven?

ARSIDAS.

Uw groot gezach, Mevrouw, wil my die daad vergeeven.

ULYSSES.

Myn doen, kwytschelding, van uw achtbaarheid begeerd.

ARSIDAS.

Want daar is geen gezach, daar yverzucht regeerd.

ULYSSES.

Noch achtbaarheid by hoon.

LEBRÉL.

De drommel mag het haalen.
 Ik heb myn leeven nooit geweest in avondmaalen,
 Ofze eindigden altyd met kyven of met slaan.

ULYSSES.

Kom herwaart, Grieken, sa! wilt my ten dienste staan.

ARSIDAS.

Komt voort, Trinakria; schoon of ik schyn verlaaten,

Ik heb een menigte van vaerdige Onderzaaten.
 Komt, Dieren van dit Woud, komt, Boomen ry aan ry,
 En doet my onderstand, staat uwen Koning by.

De Grieken voegen ben aan de zyde van Ulysses, en een hoop van veelerleijje Dieren aan de zyde van Arsidas.

ULYSSES.

Al is 't dat zy zo wel op uw geroep vergaaren,
 Als op het zoet geluid van Orpheus zang en snaaren,
 'k Zal nochtans al 't Gediert, met eenen al 't geboomt
 Verdelgen, tot deez' plaats met bloed zy overstroomd.

Zeventiende tooneel.

KLARYN, in Aaps gestalte. CIRCE, ULYSSES, ARSIDAS, ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, FLORUS, ARCHELAUS, LEBRÉL FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, CLORISBE, enz.

KLARYN.

'k Zie tusschen 't Grieksche vólk, aan deeze kust geweeken,
 En Dieren van dit Land een fellen twist ontsteeken.
 Ik weet niet welke zy dat my te kiezen staat,
 Mits ik aan elke kant verplicht ben. ô! wat raad?
 Als Griek moet ik 't by de eene, als Aap by de ander houden.

CIRCE.

Indien men hier myn' konst. vermetelee, ooit aanschouden,
 Zal ik u nu doen zien haar overgrootte kracht.
 Kom, dikke duisternis, maak hier een tweede nacht.
 Kom, gloënde bliksemen, kom, dolle donderstagen,
 Barst uit de lucht, tot schrik van die my dus mishaaagen.

Terwyl dat het Bliksemt en donderd, werd het Tooneel ter yl zo duister, dat zy by de tast in 't honderd vechten.

ARSIDAS.

Waar zytge, Ulysses? hou!

ULYSSES.

Ik zal u met myn dolk
Antwoorden.

FLORINDE.

Ach! 't word hier gelyk een afgronds kolk.

LYBIA.

Wie zou niet yzen!

ASTRÉA.

Wie niet schrikken!

KLARYN.

Wie kan kyken,
Of wy nu Grieken t'zaam, of Toveraars gelyken?

LEBRÉL.

Terwyl men vecht om stryd...

KLARYN.

Terwyl het duister is.

LEBRÉL.

Wende ik my Taaffel waard.

KLARYN.

Zet ik my aan den dis.

Ze springen beide op de Taaffel, en vatten elkander.

LEBRÉL.

Saturnus, wat is dit? een Leeuw heeft my besprongen!

KLARYN.

En Reus heeft my gevat! gants leveren en longen!

CIRCE.

Dat Spys en Taaffel voort verzinkt, op myn bevel.

LEBRÉL.

Wy zakken naar om laeg.

KLARYN.

Wy daalen naar de Hel.

De Taaffel met Klaryn en Lebrél daar op, verzonken zynde, scheiden de andere door de duisternis allengs hen zelve.

Einde van het Derde Bedryf.

Vierde bedryf.

Eerste tooneel.

Het Tooael verbeeld een Bloemenhof, daar in 't verschiet lucht en zee gezien word.

ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, FLORUS, ARCHELAUS, LEBRÉL.

AANTISTES.

AL is u t'zaam bewust het geen ik zal verhaalen,
Gunt echter my gehoor; vermits men menigmaalen,
In 't uiterste ongeval, een anders oordeel meer
Dan eigen kennis acht, en aanneemt als een leer:
Op eigen driften mag men nooit geen vonnis vellen,
Men moet altyd een zaak meê aan een ander stellen.

Wy zyn, na groot gevaar, daar 't Noodtlót ons meê plaagd,
Door storm en onweêr, hier aan deeze strand gejaagd;
Hier heeft ons Iuno zelf, ter welbek waamer stonden,
Door Iris haar Bodln, een Bloemtak toegezonden,
Die voor het vuil vergift van deeze snoode vrouw
Een tegengift zou zyn, en ons behoeden zou,
En toen wy daar door ook geraakt zyn als by 't leeven,
En dat Ulysses zich weêr wou te sloop begeeven,
Heeft Circe, door haar schoon en streelende gelaat,
Den Koninglyke Held bewogen en bepraat,
En heeft alzo betoond, als ieder moet belyên,
Dat min en schoonheid zyn de grootste Toveryen;
Want sedert gisteren, toen door een tweede nacht
Den opgereezen twist ten einde wiert gebragt,
Is hunne min zo klaar ons voor het oog verscheenen,
Dat Arsidas, vol spyt en droefenis, met eenen
Geparst van achterdocht en raazende yverzucht,
Naar zyn beroemde Hof vertrokken is ter vlugt,
Om zich daar lichtelyk wraakgierig toe te rusten,
Terwyl Ulysses leid verzoopen ih zyn' lusten,

En onbeschroomd niet denkt wat onheil hem kan slaan;
 Dies merkende dat wy allengs verlooren gaan,
 Heb ik een vond bedacht, die hem zal doen ontwaaken
 Uit deezen dut, met een zyn roem indachtig maaken.
 Gy weet, zo dra als hy Trompét en Trommel hoord,
 Dat dan (als onlangs bleek) zyn min word uitgesmoord:
 Laat ons hem dan een wyl, en zonder tyd verlengen,
 Trómpét en Tromgeluid zien voor 't gehoor te brengen,
 Van boven uit ons Schip, 't geen stil leid op de Reê,
 Als óf men zulks tót lóf van hem en Circe deê;
 Het zal hem in de ziel een mórgenwekker weezen,
 Die van de minnesmert zyn' zinnen zal geneezen.

POLYDOOR.

Uw redenen zyn goed, ik wil, in dit geval,
 Den eerste zyn die daar een proef van neemen zal.

TIMANTES.

Wy treffen tyd en stond, mits hy zich nu laat streelen
 Omtrent het Strand, in 't schoonst van deeze Lustprieelen.

ARCHELAUS.

Ik voeg my nevens u, en zal voort met'er daad
 Bezórgen in ons Schip wat ons te werken staat.
 Antistes midlerwyl zal dienen hier te blyven,
 En melden Circe, dat ons Bootsvólk zulks bedryven
 Ter eeren van hun Vorst, en lóf van haar gezag.

LEBRÉL.

Indien den raad hier van een Gek iet gelden mag,
 Zo zweer ik, by Iupyn, dat gy lui al te zaamen
 Zeer magtig kwaalyk doet dit middel te beraamen.

FLORUS.

Waarom?

LEBRÉL.

Waarom? om dat vrouw Circe, van nu aan,
 Zo wel weet als wy zelfs wat hier is omgegaan.
 Vreest voor haar wraak, en om u daar toe op te wekken,
 Zo laat Klaryn hier in ons tót een Spiegel strekken,
 Die met zyn lange tong, waar mee hy onbeleoft

En kwaalyk van haar sprak, haar zo vertoorend heeft,
 Dat hy nu straf gevoeld voor 't geen hy heeft misdreeven:
 Want niemant langer weet waar hy mag zyn gebleeven.

FLORUS.

Dat is maar bloote vrees.

LEBRÉL.

't Is waarheid die gy hoord.

ARCHELAUS

Ei, laat de Gek met vreên, en gaan wy slechts maar voort.

Twede tooneel.

LEBRÉL

JA, ja ga jy maar deur, ik zal alleenig blyven,
 Om hier een zaak van meer belangen te bedryven;
 Want uit dit wonderlyk en zelzaam vreemd Gediert',
 Het welk hier overal door Bosch en Bergen zwierd,
 Moet ik'er een van zien arglistig te beloeren.
 Om hem, op ons vertrek, na Grieken heen te voeren,
 Als ons den Hemel uit Sicilien verlóst,
 En dan, door zek're winst, heb ik gewis de kóst,
 Vermits heel Griekenland zal op de been geraaken,
 Om 't wonder Schepsel, dat een ieder zal vermaaken.
 Ik heb onlangs het oog op zek'ren Aap geleid,
 Die my heel wel bevalt om al zyn geestigheid,
 En my gestadig vólgt met aartige grimassen,
 Ik moet hem met een snap eens trachten te verrassen:
 Ik maakte daarom ook van deeze koord een stróp;
 Maar zacht! ik zie hem guns, wel aan, ik pas dan op

Derde tooneel.

KLARYN in Aaps gestalte, LEBRÉL.

KLARYN.

Dit heenen, by aldien dat ik niet ben bedroogen,
 Zag ik myn Makkers flus nóch zwieren voor myne oogen:

Al is 't dat ik sints ik een Aap wierd, hier en daar,
 Waar ik my heb gekeerd, veel Makkers wierd gewaar.
 Ik wil door tekenen verzoeken, dat zy maaken
 By Circe, dat ik tót myn eerste stant mag ranken,
 Deeze Aaps gestaltenis verveeld my reê in als.

LEBRÉL.

Daar is hy, nu het Dier de strópkoord om den hals
 Geworpen metter vaert. sa lustig. zonder draalen,
 Het langer wachten kon den aanslag my doen faalen.
 Ik nader. hy is vast, en zal my niet ontgaan.

KLARYN.

Lebrél, je wurgt myn keel, ik bid je, laat'et staan.

LEBRÉL.

Grim zo veel als gy wilt, gy zult my niet ontspringen.

KLARYN.

Ik ben 't, Lebrél, waar toe de króp my toe te wringen?
 Is 't niet een vreemde zaak? ô duldeloos verdriet!
 Ik spreek met goed verstand, en hy verstaatme niet.
 Och armen bloed Klaryn, wat moet gy al bezuuren!

LEBRÉL.

Hoe danst hy heen en weêr, wat maakt hy al postuuren!
 Het is het fraaiste Dier, dat ik, na myn verstand,
 Zou konnen brengen in 't nieusgierig Griekenland
 Hoor, Monsieur Aap, gy hebt van nu af niet te vreezen,
 Wy zullen met menkaar twe braave Makkers weezen.

KLARYN.

Dat hy my niet verstaat!

LEBRÉL.

Grimassemaaker, sa,
 Wees jy maar vry gerust, en vólgy my achter na.

Vierde tooneel.

LYBIA, ASTRÉA, LEBRÉL, KLARYN. in Aaps gestalte.

LYBIA.

LEbrél, waar hebt gy u den heelen dag versteeken?
Men heeft u niet gezien. Waar waart gy heen geweeken?

LEBRÉL.

Ik was, tót myn vermaak, op de Apejagt gegaan,
En kyk eens óf ik heb geen braave vangst gedaan.

LYBIA.

Dat is een mooyen Aap! laat ons wat met heem spelen.

LEBRÉL.

Kom hier myn Beesje, kom, laat jou van haar wat streelen.

LYBIA.

Maar waar toe hem zo vast gestrikt met deezen band?

LEBRÉL.

Ik meen hem hier van daan te voeren na ons Land,
En doen hem, tót vermaak van groote en kleine Hanssen,
Braaf spelen op de Luit, en op de Koorde danssen.

KLARYN.

Hoe, spelen op de Luit, en danssen op de Koord!
Klaryn, waar komt gy toe! wie heeft zulks ooit gehoord?

ASTRÉA.

Maar zeg my eens, Lebrél, waar is Klaryn gebleeven?

KLARYN.

Hier is hy.

LEBRÉL.

Sints ik u te kennen kwam te geeven,
Dat hy die kóst'lykheên en pronksieraaden had,
Heb ik hem niet gezien.

KLARYN.

Dat liegje, vatje dat?

LEBRÉL.

Noch weet in 't minste niet waar hy al heen mag doolen.

KLARYN.

Ik wil.

ASTRÉA.

Hy heeft zich wis uit gierigheid verschoolen.

KLARYN.

Ik raas van ongeduld.

LYBIA.

Vrouw Circe komt daar aan.

LEBRÉL.

Nu durf ik met den Aap niet langer blyven staan,
Zy mogt licht kwaad zyn om dat ik hem heb gevangen.
Kom, Marte.

KLARYN.

Trek zo niet.

LEBRÉL.

Kom, gaan wy onze gangen.

Vyfde tooneel.

CIRCE, ULYSSES, LYBIA, ASTRÉA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE.

CIRCE.

Hier in dit groene Dal, van wiens bloemryken kant
Het oog zo wel op Zee kan spelen als op 't Land;
Daar deeze Velden zich beide even schoon vertoogen,
Hoe tegenstrydig zy elkand'ren weezen moogen,
Vermits op Zee een Bosch van Esmerauden vliet,
En dat men hier op 't Land een Zee van bloemen ziet;
Hier, held Ulysses, moogtge u zelve wat verlusten,
En, van de jagt vermoeid als in myn armen rusten.

ULYSSES.

Gy zegt heel wel, Mevrouw, vermits myn ziel alleen
In haar een rustplaats vind, en anders nergens geen.

CIRCE.

Al is 't dat ik u spur verliefd op my te weezen.

Ik heb, Ulysses, nóch staâg uw bedróg te vreezen.

ULYSSES.
Waarom tóch?

CIRCE.
Nademaal ik ben beducht dat gy
Nóch huisvest in uw borst de voor'ge veinzery.

ULYSSES.
IK hebbe nooit geveinst.

CIRCE.
Wie zeid my dat voor waarheid?

ULYSSES.
Myn zuchten zeggen 't u.

CIRCE.
Ik twyffel aan de klaarheid.

ULYSSES.
Myn' lusten stellen u de klare waarheid voor.

CIRCE.
Dat ik dit weeten kon,

ULYSSES.
Gy zult het weeten, hoor:
Ondankb're Venus, die wraakgierig, onverbeden,
Zelfs tegens Jupiter en Juno zyt gekant;
Die my met onspoed hebt zo langen tyd bestreeden;
Zo lang gehouden uyt myn lieve Vaderland,
Die my zo lang deed zwerven op de Baaren;
Die al myn onheil hebt gewracht;
Die my, om zelf myn leeven niet te spaaren,
Hier hebt aan deeze strand gebragt;
Hier, daar den Hemel my kwam troosten in myn lyên,
En zuiveren myn hoopelooze kwaal;
Hier, hier Mevrouw, daar ik verwon uw Toveryen,
Maar niet uw zoete tovertaal;
Dies is'er, mits de Min my t' allermeeste griede,
Geen grooter Tovery als Liefde.

CIRCE.
Al is 't dat gy uw min dus krachtig my betoond,

Myn min, die krachtiger in deeze boezem woond,
Houd zo veel krachtiger u aan myn gunst verbonden.

ULYSSES.

Uit welke reden?

CIRCE.

Hoor, ik zalze aan u verkonden.
Ik, die wraakgierig, wreed, en fel,
Ten tróts van Hemel en van Hel,
My zelven hier een Zetel bouwden,
Daar ik, op dat gy schrikt en beeft,
Gelyk een Koningin der Dieren deezer Wouden,
En als een Hoofdvoogdes der Mannen heb geleefd.
Ja, op dat gy my moogt, tót myner schanden,
Vry schelden voor barbaarsch, en verwaand,
Al die uit Zee hier kwamen aan te stranden,
Zyn door myn Tovery veranderd van gedaant':
En toen ik deeze konst ook meende aan u te pleegen,
Wierd zy van u bespót, myn ziel tot u geneegen.
Dies ik, dus van de Min betoverd, nu bevin
Geen grooter Tovery als Min.

Zesde tooneel.

SYRENA, CIRCE, ULYSSES, LYBIA, ASTRÉA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE.

SYRENA.

MEvrouw, de Zangsters zyn gereed op uw beveelen,
Om, volgens hunne'pligt, te zingen en te speelen.

CIRCE.

Ik wil nu zang nóch spel, vermits Ulysses leid
Gevallen in de magt van Morfeus mogenheid,
Waar door hy zich nu schier, in deeze koele lommer,
Betoverd van de Min, steld buiten alle kommer:
Inmiddels dat hy werd, als tusschen weelde en schroom,
Gestreed van zoete rust, verschrikt van bange droom.
Dat nu het zanggeluit der vog'len hem niet stooren.

Dat hy geen blade ruis der Bloemen koom' te hooren.
 Dat nu de kristalyne en snelle Waterbeek
 Zich houde stil en zacht, in de afloop van haar streek.
 Dat alle dingen nu, tot stilheid aangedreeven,
 Terwyl hy leid in slaap, myn' min te kennen geeven.

POLYDOOR, van binnen, of Trompet en Tromgeluid.
 Op, wapen, wapen, op!

CIRCE.

Wie maakt dit Krygsgeschal,
 Daar ik dus straf gebiê dat alles zwygen zal?

ULYSSES, ontwaakende.

Die wapenroep, die klank van Trommel en Trompetten,
 Beduiden niet als Kryg, en komen my ontzetten.
 O Goden! wat is dit? zal nu de traage rust
 Verdrukken 't eêl gemoed, en dooven de oorlogslust?
 Ik ben de geen niet die ik plag voor heen te weezen,
 Nu ik zo laf my van de wellust laat beleezen.
 Wel aan, wat houd my dan, dat ik met volle vlugt
 My niet begeef by dit opwekkend Krygsgerucht?
 vaar wel, Mevrouw, vaar wel, ik ga my derwaart speeijen,
 Want nu'er Oorlog is moet my de min niet boeijen.

CIRCE.

Hou stand, hoe dus? wie maakt hier deeze wapenklank
 Dus buiten myn verlóf, en tegen mynen dank?

Zevende tooneel.

ANTISTES, ULYSSES, CIRCE, LYBIA, ASTRÉA, THISBE, SYRENA, DIANIRA, CLORISBE.

ANTISTES.

ONs Bootsvólk, dat u als een Thetis dus komt groeten,
 Ten aanzien gy hen kwaamt zo dicht aan Zee ontmoeten.

ULYSSES.

Hier valt geen wachten meer, de Kryg heeft my ontwaakt,
 Een Orellogsyreen heeft my de ziel geraakt.

CIRCE.

Dat nu de Zangsters, om zyn Krygslust te bedwingen,

Met overzoeten toon, van min en liefde zingen.

DE ZANGSTERS, van binnen.

*Waar wil Ulysses heen? Ei luister, blyf ons by;
De Liefde is de allerzoetste en grootste Tovery.*

ULYSSES.

Wat aangenaam geluid! zou dit myn hert niet trekken?
Daar 't zelfs een zoete nyd moet aan de Vog'len strekken.
Hoe gaat die lieff'lykheid, die vlejery der min,
Zo ver in myn gemoed, zo diep myne ooren in!
Myn geeft, nu weêr bedaard, is zo tot min gedreeven,
O Circe! dat zy wenscht nauw geboôn te leeven.

TIMANTES van binnen.

Kryg, wapen, wapen, kryg!

ULYSSES.

Waarom blyf ik noch staan?
Men roept my tot den Kryg, ik moet ten Oorlog gaan.

DE ZANGSTERS van binnen.

De Liefde zaid: sta stil.

ANTISTES.

'Ik zal myn hert uitspreeken,
Al zoude ik voort van lyf en leeven zyn versteeken.
Ulysses, wat is dit, beroemden Griekschen Held,
Daar u de Krygstrompet niet als van Oorlog meid,
Hoe komt het, dat gy dus, van laf heid overrompeld,
Gerustig, dof en doof, in wellust legt gedompeld?
Gy weet niet, na het schynt, wat misslag hy begaat,
Die volgen wil het geen dat hem de Liefde raad,
En onder wyl zyn naam door laster laat besmetten.
Ei, luister na die klank van Trommel en Trompetten.

DE GRIEKEN, van binnen.

Kryg, wapen, wapen, kryg!

ULYSSES.

Uw les is goed; myn geest,
Antistes, is voorheen heel blind en doof geweest:
Maar nu dit Krygsgeschal, tot in myn ziel gegleeden,
Een mórgenwekker werd van myn manhaftigheden.

Zal ik my van dien band en minneboei onslaan.

CIRCE.

Heeft dan myn minneboei zo weinig dank begaan?
Zeg op, U lysses? daar myn armen bēi te zaamen
De banden zyn geweest, die u omhelzen kwaamen?
Verbreektmen die zo licht? is dit oprechte loon
Voor zo veel gunsten, door myn min u aangeboôn?
Hoor na dat bly geluid, die lieve Maagdekeelen,
Wier aangename galm bēi hert en ooren streelen.

DE ZANGSTERS van binnen,

O zoete minnery!

ANTISTES.

Men laat het schel gerucht
Van Mars geduurig aan nu brommen door de lucht.

De GRIEKEN van binnen.

Kryg, oorlog, oorlog, kryg!

CIRCE.

Men laat nu Aarde en Wat'ren
Geduurig Minnetoon, met volle weêrgalm, schat'ren.

DE ZANGSTERS, van binnen.

O zoete minnery!

ULYSSES.

Waar keer ik hert en zin?

DE GRIEKEN van binnen.

Kryg, oorlog, oorlog, kryg!

DE ZANGSTERS, van binnen.

Min, liefde, liefde, min!

ULYSSES.

Hier hoor ik oorlogstoon, en daar van liefde zingen,
Terwyl my beide, liefde, en oorlogslust, bespringen.

ANTISTES.

By 't Oorlog haaltmen roem.

ULYSSES.

Gy hebt zeer wel gezeid.

CIRCE.

By liefde haaltmen vreugd, gunst en wellustigheid.

ULYSSES.

Ach! schoone Circe, gy hebt ook zeer wel gesproken.

CIRCE.

Liefde is het zoetste dat het herte kan bestooken.

ULYSSES.

Zo is 't gy hebt gelyk.

ANTISTES.

De moedigheid des Mans,
Door Oorlogszegepraal, behaald een Lauwerkrans.

ULYSSES.

Gy hebt al meê gelyk.

ANTISTES.

Hersteld uw fiere zinnen.
En rooit uit uw gemoed het laf en dertel minnen.

DE GRIEKEN, van binnen.

Kryg, oorlog!

DE ZANGSTERS, van binnen.

Liefde, min!

DE GRIEKEN, van binnen.

Kryg, oorlog!

DE ZANGSTERS, van binnen.

Minnery!

CIRCE.

Wie heeft 't end uw hert nu overwonnen?

ULYSSES.

Gy.

Zoude ik my laten van een and're drift beweegen,
Daar my uw schoonheid is zo na aan 't hert gelegen?
O neen! ik ben uw Slaaf; geen roem, behaagd my meer
Dan die, die ik behaal als ik u diene en eer.
Daar is geen grooter lof, daar ik heb na te trachten,
Als dat ik sta en blyf alleen in uw gedachten.
Gelukkig duizendmaal is my die stond geweest,
Toen myn genegenheid geplaatst wierd in uw geest.

CIRCE.

Myn Maagdenrei, treê voor, en zingt op dit belyên,

Geen grooter Tovery als minnetoveryen;
En gy, Grieken! tergt niet langer myn geduld,
Of weet dat gy uw doen te spa beklaagen zult.

ANTISTES.

Helaas! nu zalmen ons, als Ballingen en Slaaven,
Voorzeker, tot ons leet, aan deeze Kust begraven.

DE MAAGDEN van binnen, en buiten.

*De zegen is aan ond, Ulysses blyft ons by,
De Liefde is de allersterkste en grootste Tovery.*

Achtste tooneel.

ANTISTES.

O Spyt, myn overleg kon deeze smaad niet weeren.
Ik moet met schande en schaamd weêr na myn Makkers keeren.

DE MAAGDEN altezaamen van binnen.

*De Zegen is aan ons, Ulysses blyft ons by,
De liefde is enz.*

Negende tooneel.

CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRE'A, THISBE, SYRENA, DIANIRA, CLORISBE.

CIRCE op eenig van vet doordringend Trompet en Tromgeluid,

WAT 's dit? daar ik noch straks' met overstrengte wetten,
Den Griek verboden heb zich tegen my te zetten,
Wie of met dit gerucht dan myne gramschap tergt?

FLORINDE, na dat zy Circe haastig en verbaast is tegen gekomen.

Dit krygeschal, 't geen dreunt door Bosschen en Geberg't
Komt van geen Griek, ô neen, het zyn veel zwaarder rampen,
Daar wy door 's hemels wil, meê zullen moeten kampen.

Prins Arsidas, dien u, als Minnaar, langen tyd,
Heeft aangebeên, geleid gelief koost en gevryd,
Is vol van yverzucht, en zeer ontstelde zinnen,
Mits gy bestond voor hem Ulysses te beminnen,

Vertrokken na zyn Hof, van waar hy, met 'er vaart,
 Om zich te wreeken komt zo moedig herrewaart,
 Gelyk als of hy zelf den Hemel wou vernielen,
 Na dat hy met een Vloot ontzachchelyke kielen,
 Vol van gewapende Soldaten, deeze strand
 Heeft aangedaan, en hier in stilheid is geland,
 Verzeld met Lycidas, die vol argwaanigheden
 Meê deeze plaats verliet, en om die kleine reden,
 Van maar te zien dat ik met held Ulysses sprak,
 Zich inbeeld, dat ik hem my trouwe liefde brak.

Ik die verzekerd ben dit alles wel te weeten,
 Mits ik, tót myn vermaak, aan Zee was neêrgezeten,
 Heb hen gewapend bêi zien springen op het land,
 En, in een ogenblik, al 't omgelegene strand
 Bedekken, met een schaar ontelbaare Oorlógshelden,
 Zelf Arfidas van ver deez' woorden hooren melden:

*Nu moet, Kloekmoedig Heir, door ons manhaft bestaan,
 De Toverés met al haar Toverwerk vergaan;
 Op dat wy dit Gebergte ons met geweld ontnomen,
 Zo aan de Kroon weêr van Trinacria doen komen.*

Dierhalven, mits u dreigt een merkelyk gevaar,
 Kom ik hier vlugtig heen, en breng u deeze maar.
 Wil u dan, zo gy kunst en magt hebt, fluks verweeren
 Om twee wraakzuchtige Krygshelden af te keeren.

CIRCE.

Al zacht, het is genoeg, dóch eer nóch dit geschal
 Ulysses ooren raakt hier in dit Bloemendal,
 Of eer hy weder werd tót Oorlóg aangedreeven,
 Is 't nodig, dat wy hem den Slaapgód overgeeven;
 Dan wil ik, zonder hem, met u te zaam' verzeld,
 Dien wrevelmoedigen 't hoofd bieden in het veld.
 Gy zult my Krygsheir zyn; wy hebben niet te vreezen
 Dat wy niet sterk genoeg nóch magtig zullen wezen;
 Al is ons Leger klein, myn kunst zal met'er vlugt
 Een Heir van Spookten doen verschynen uit de lucht,
 Als Voet, en Paerdevólk, dewelke aan alle zyden,

Na oogenschyn, voor ons manhaftig zullen stryden.
 Gaat heenen aan, en tracht dat gy u altemaal,
 Ontbloot van hoofdsieraad, en alle Venuspraal;
 Om met gepluimde helm uw haren te overtrekken,
 En met gevoerden schild uwe armen te bedekken.

LYBIA.

Mevrouw, ik zal dit lyf voor u ten offer biên.

ASTRÉA.

Gy zult my in den stryd gelyk een Pallas zien.

THISBE.

Ik, als een Venus, zal den grooten Mars doen buigen.

SYRENE.

De zon zal van myn moed en dapperheid getuigen.

CIRCE.

Op zulk vermoên zal ik de Krygstoon laten slaan.

DIANIRA.

Dat heel Sicilje in vlam en oproer schyn' te staan.

CLORISBE.

Dat onze wapenmagt het alles schyn' te tergen.

FLORINDE.

Dat Circe lang, na wensch, regeer in deeze Bergen.

LYBIA.

Dat zy vol liefde, na een zegenryken slag,
 Den held Ulysses weêr in de armen komen mag.

Einde van het Vierde Bedryf.

Vyfde bedryf.

Eerste tooneel.

Het Tooneel verbeeld een Lusthof, daar in 't verschiet een Slaapkoets, en Bergen, Rotsen, Lucht, en Zee gezien worden.

LEBRÉL, KLARYN, in Aaps gestalte. ULYSSES, in de Slaapkoets.

LEBRÉL.

NU wy dus eenig in dit Luisthof zyn gebleeven,
Moet ik u, Monsieur Aap, weêr eens een les opgeeven.
De sprong rondom, die ik u flusjes heb geleerd,
Hoe is die? lustig dan! 't is goed, o ja, ik zweer 't.

KLARYN.

Waar kom ik toe, wie kwam dit ooit in zyn gedachten?
Ik moet staâg springen, of van honger schier versmachten.
Wat heb ik deur kwa snap myn zelven kwaad gedaan!

LEBRÉL.

Zit nu eens fraaitjes op.

KLARYN.

Daar valt geen weig'ren aan.

LEBRÉL.

't Is braaf! om ook uw hand in 't kleeden my te lienen,
Zo zelje my gelyk als kamerling bedienen.
Daar neem die Spiegel an, maar breek hem niet, en sta
Dan fraai eens overend, zo! volg my nu zo na.

KLARYN.

Ik ben nieuwsgierig wat ik voor een Aap mag lyken,
Ik moet my met gemak eens in dit glas bekyken.
Help, Iupiter, ik schrik van myn mismaakt gelaat!
Al kykende in de Spiegel ontviiegt hem het Aapenkleed.
Wel hoe, nu lyk ik weêr myn zelven op een draad!

LEBRÉL.

Wie sprak hier datelyk?

KLARYN.

Wel, dat is wat bijzonder.

Wie zou het zyn, als ik?

LEBRÉL.

Klaryn, ben jy 't? dat 's wonder!

KLARYN.

Hoe, ben ik non Klaryn? wel zeker dat 's een klacht,
Ik ben een Aap.

LEBRÉL.

De Droes! myn Aap is op de vlugt.

KLARYN.

Ik ben hem.

LEBRÉL.

O wat raad! myn Aap, myn Sim, myn Meerkat,
Myn Marce, myn Kapous, och, och, dat ik hem weêr had!

KLARYN.

Hier is hy.

LEBRÉL.

Waar? ei zeg, ik wou dat jy hem wees.
Myn Aap, myn mooije Kat, myn Kees, myn gaauwe Kees!

KLARYN.

Ik ben hem.

LEBRÉL.

Jy gebruikt hier maar een gekke parte.
Ik vraag jou na myn Aap, myn Baviaan, myn Marte.

Tweede tooneel.

ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, met Achilles wapens, bestaande in Helm, Harnas, en Schild? KLARYN, LEBRÉL, ULYSSES, in de Slaapkoets.

ANTISTES.

Wie hier?

KLARYN.

Wy beide, Heer.

LEBRÉL.

O laci, wat verdriet!
Daar loopt nou al myn hoop, en arbeid in het riet.

ANTISTES.

Zeg ons, Lebrél, waar is...

LEBRÉL.

Den Aap? nóch korts te vooren,
Mit zo Klaryn hier kwam, heb ik het Beest verlooren.

ANTISTES.

Hoe is het met de Gek, nóch slimmer als het lag?
Ons vraagen is waar held Ulysses weezen mag?

LEBRÉL.

Die rust op deeze Koets, en leid in diepe droomen.

ANTISTES.

Zo zyn wy hier nóch ter bekwaamer tyd gekomen;
Want nu dat Circe, toen zy heenen ging na strand
De Scheepen te bezien, op heden hier geland,
Ulysses leggen liet in droomende genuchten;
En dat wy t' zaam' den Held, door zo veel krygsgeruchten,
Gelyk'er zyn van ons, om beters wil verricht,
Niet brengen konden tot bevord'ring van zyn pligt,
Dat nu de Wapens van Achilles dan verstreken
Een Krygsbazuin, om hem uit wellust op te wekken.

TIMANTES.

Dat deeze Wapens hem den zegenryken tyd
Indachtig maak en van den overwonnen stryd,
Wanneer hun Eigenaar in de opene oorlógvelden,
Zich groene Lauweren op 't moedig' voorhoofd stelden,
Op dat zy mogen zyn, als moede en afgestreên,
Een Mórgen wekker van zo veel vergetelheên.

POLYDOOR.

Dat deeze konstige beroemde Veldbanieren,
Die nu Ulysses hoofd en borst en armen sieren,
Hem doen verlaaten 't Hof, en dit getoverd woud,
Der vleijende Syreen, die hem gekerkerd houd.

ARCHELAUS, na dat de Grieken de Wapens voor de Slaapkoets neergezet hebben.

Praaltekens van den Held, die 't overwonnen Trooijen.
Staâg op haar smokende asch doet brakke traanen strooijen

Zo dikmaal zy herdenkt heur alverdelgb're gloed;
 Gy, die nóch vochtig zyt van der Trojaanen bloed,
 Wilt nu al zwygende zelf voor u zelve spreken,
 Lyd niet dat gy in hoek of winkels werd versteeken
 Vermits de warmte nóch in u niet is vergaan,
 Die gy wel eer van held Achilles hebt ontfaân.

FLORUS.

Ulysses droomd nóch al; maar laat ons van te vooren
 Vertrekken, eer wy hem in zyne rust verstooren:
 En stellen deeze zaak nu vorder aan 't Geval,
 Dat onze toelegt licht behulpzaam weezen zal.

Derde tooneel.

ULYSSES in de Slaapkoets ontwaakende.

IN wat bezwaarde rust, was ik terstond gekomen!
 Ik was niet recht in slaap, noch in geen sluim'rig droomen;
 Een laffe doffigheid had myn gemoed vermand,
 En maakte my als dom, en buiten myn verstand.
 Wel hoe! wat zie ik, ben ik hier alleen gebleeven?
 Kan ik een oogenblik dan zonder Circe leeven?
 Gewis het brein was my daarom gelyk verdoofd,
 Mits haar afweezenheid my van haar glans beroofd.
 Ach! Circe, waarde Vrouw! maar wat is dit te zeggen?
 Vinde ik de Rusting hier van held Achilles leggen?
 O konstig Wapentuig! ô treffelik gezeet!
 Wel eer door Thetis last van Mulciber gesmeed,
 Wat is 't met u? gy legt my hier wel voor de voeten,
 Maar tót geen ander einde, als dat gy zelft zult moeten
 Belyden, dus versmaad, verstooren, en veracht,
 Hoe nu myn dert'le min den Oorlogsgód belacht;
 Gy zult geen prys nóch lót meer in de kryg ontfangen,
 Maar in den Tempel van de Liefde zyn gehangen,
 Daar gy van nu voortaan, hoe wyd gy waard beroemd,
 Werd als ten graave der vergeetelheid gedoemd.

Vierde tooneel.

GEEST, van ACHILLES, ULYSSES.

ACHILLES GEEST van anderen, op 't geluid van een overkleede Trommel.

Wacht u een Hoonder van myn wapenen te weezen.

ULYSSES.

Wat stem óf dat wil zyn, wiens forsheid my doet vreezen.

Ik hoor een overklede onstelde Trommel slaan,

Gelyk als óf'er een Lyksuitvaard wierd gedaan.

Wie is hier oorzaak van?

ACHILLES GEEST van anderen.

Een die gehoond, vol tooren,

Zyn wraak zoekt.

ULYSSES.

By aldien ik oogen heb en ooren

Daar ik meê zie en hoor, zo komt dit naar geluid

Van stem en Trommel bêi ter diepen Afggrond uit;

De moeder Aarde, die niet langer wil verdraagen

Het geen haar drukt, begint te loeijen, en by vlaagen

Een wolk van rook en vlam te werpen na de lucht.

Ik sta versteld, van dit gezicht! en dit gerucht!

Te meer nu ik een Tombe, in deeze dikke waassem,

Zie opwaarts stygen. Goôn, ik hyge na myne aassem!

Gy, die hier onder de asch, en in de graave legt,

Wie zyt gy?

ACHILLES GEEST in zyn Tombe, met floers overdekt.

Ingeval dat gy daar van te recht

Wilt buiten twyfel zyn, en my voor u ondekken,

Moet gy my naad'ren, en dit zwarte floers astrekken.

ULYSSES het floers afgedaan hebbende.

't Zy dat de bleekheid van uw deluw aangezicht,

Myn eenig opmerk, óf heel weinig, tot bericht,

Om u te kennen, geeft; 't zy dat ik, door 't beschouwen,

Van uw gevreesde romp, myn oog naauw derf betrouwen,

Ik zeg u echter dat gy held Achilles zyt.

ACHILLES GEEST.

Ik ben zyn eed'le Schim, vol argwaan, en vol spyt,
Die uit het zalig Dal, en door de zwarte stroomen
Van Styks en Acheron, te rugge ben gekomen,
Op dat my nimmermeer die schandelyke smaad
Gebeuren zoude, dat myn wapen, 't geen hier staat,
Zou inden Tempel van de Liefde zyn gehangen,
Hoewel alreë gedoemd die schimp en hoon te ontvangen
De Goden zelfs, hier in eendrachtig met elkaâr,
Gehengen niet, dat nu een ander Eigenaar
Daar van een Hoonder zy; maar dat het na deeze uren,
Ter eeren van myn Graf, mag de eeuwigheid verduuren.

Daarom, vervrouden Griek, die U de Minnewet,
Heel onderwerpt, en dus uw naam en faam besmet,
Keer tot u zelven; steld wellustigheid ter zyên;
Verbreek de banden van de minnetoveryen;
Verlaat Trinacria; begeef u op de Zee;
Het is der Goden wil, dat gy van deeze Reë
Vertrekken zult, en weër Neptunus baaren peilen,
Tot gy met goede wind myn Grafsteë zult bezeilen,
Daar myn denkwaardige asch een eeuwig eer ontfangt,
Als gy dit Harnas aan myn hooge Grafnaald hangt.

Sla dit gebod wel ga, óf 't zal eerlang geschieden,
Dat u een blixsemslag het weder zal gebieden.

De Tombe verzinkt, en de Slaapkoets verdwynd in de Lucht.

Vyfde tooneel.

ULYSSES.

WEI aan, gy koude Romp, die niet als afschrik baard,
Ik zal uw eisch voldoen. De Tombe zinkt in de aard,
De Slaapkoets die verdwynd, help, Jupiter! wat zwaaren
Verschrikkelyken zaak, is my hier wedervaaren!
En schoon 't maar Spooksel is, myn vrees doet evenwel
Dat ik, het geen ik zag, niet buiten twyfel stel,

Zesde tooneel,

ANTISTES, TIMANTES, POLYDOOR, ARCHELAUS, FLORUS, LEBRÉL, KLARYN, ULYSSES.

ANTISTES.

M'yn Heer, hoe dus bezwaard?

TIMANTES.

Wat is u voorgekomen?

POLYDOOR.

Wat maakt u dus ontsteld?

ARCHELAUS.

Wat is 't dat u doet schroomen?

FLORUS.

Hoe zyt gy zo verschrikt?

LEBRÉL.

Hoe beest gy tóch zo zeer?

KLARYN.

Waar vreest gy voor?

ULYSSES.

Voor my.

ANTISTES.

Wat is 'er dan, myn Heer?

ULYSSES.

Ach, waarde Vrienden, 't is nu tyd voor my te ontwaaken,
Om uit dit warrig Net der Tovery te raaken:
Op dat de dapperheid eens kome tót verhaal,
En over 't arg bedróg der Liefde zegepraal.
Maar, waar is Circe heen?

ANTISTES.

Zy wou geen tyd verliezen,
In 't zien, wat Schepen dat hier tans een Haven kiezen,
't Geen oorzaak is dat wy dus traden herwaart aan.

ULYSSES.

Wel, onderwyl dat zy haar zórg'loos voor laat staan
Dat nóch myn boezem blaakt van minnetoveryen,

Laat ons dan, inder yl, van hier naar Ze toe tyen;
 Langs deezen kant, daar zy 't het minste zal vermoên;
 Vermits de baaren daar wel 't allermeeste woên:
 En op dat geen gerucht verwittigt ons bedryven,
 Zo zullen wy het Schip hier moeten laten blyven,
 En vlugten met het Boot; de vlugt, in deezen staat,
 Verstrekt ons heden nu voor een doorluchte daad;
 Want minnetovery werd nimmer overwonnen,
 't En zy den stryd met haar werd vlugtende begonnen.

Zevende tooneel.

CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, SYRENA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE, met haar leidende ARSIDAS en LYCIDAS, als gevangenen.

CIRCE, naeenig zegenpraalend Trompet en Trom geluid.

DAT nu het Orelógstrompet en tromgerucht,
 Vry dreune door 't Gebergte, en buld're door de lucht,
 Vermits ik als Heldin en Winnaares, den zegen
 Heb over Arsidas en Lycidas verkreegen,
 En held Ulysses dus met vreugd in de armen keer.

ARSIDAS.

O Circe! gy hebt ons door waare tegenweer
 Niet overwonnen, maar door uw gevreesde Schaaren,
 Die gy, door zwarte konst, oogschynelyk deed waaren,
 Voor deoogen van myn Vólk, byna door schrik versmacht,
 Hebt gy myn Heir verstrooid, en op de vlugt gebragt.

LYCIDAS.

Ik had niet anders voor, als maar, vol minnek waalen,
 De schoone Maagt Florinde uit uw geweld te haalen:
 Hoe konde ik tegen haar dan stryden, als ontzind,
 Daar zy de geene is die myn hert en ziel verwint?

CIRCE.

Wel aan dan, Lycidas, zyt gy om haar gevangen,
 Om haar zult gy dan ook uw vryheid weêr erlangen.
 Ulysses, waarden Held, ontslaa uw hert en zin

Nu eens van achterdócht en yverzieke min;
 Schiet uit uw diepen slaap; verlaat de Lustprieelen,
 Die u met al heur pracht en aangenaamheid streelen;
 En zie wat zege ik hier op heden heb behaald,
 Op dat gy daar met my meê over zegepraald.

Achtste tooneel.

ULYSSES met zyn volk in het Boot, waar uit de Trompet geblaazen werd. CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, SYRENA, enz.

CIRCE.

MAar, hoe! wat valsche klank vuld onverwacht myne ooren?

FLORINDE.

My dunkt zy komt uit Zee.

LYBIA.

Indien ik recht kan hooren,
 En merken, komt zy uit het Boot van 't Grieksche schip;
 Zie daar, hoe 't zich vertoond van achter deeze Klip.

ASTRÉA.

En uit het zelve Boot; hoe ver in Ze geweeken;
 Zo ik my niet bedrieg, hoor ik Ulysses spreken.

ULYSSES.

Gy haatelyk Gebergt, dat steil en hoog van tóp
 Uw spitse kruinen steekt tot in den Hemel op,
 Ik ben op uw bedróg Verwinner; 'k ga met zegen
 Gelyk een Thezeus uit uw doolende ommewegen;
 Vermits ik my gelyk een Edipus onsla
 Van uw doortrapte Sphinx, vol woedende ongenaâ;
 En te eenemaal ontruk de minneslaavernyen,
 De grootste Tovery van alle Toveryen.

De Goden geven ons, na volle wensch en eisch,
 Een goede wind op Ze, en voorspoed op de reis.

Negende tooneel.

CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTRÉA, SYRENA, THISBE, DIANIRA, CLORISBE, ARSIDAS, LYCIDAS.

CIRCE.

VERTOEF, ô wreeden Griek! vol looze schalke treken,
 Op wien ik ben in liefde en met in haat ontsteeken;
 Wilt gy, terwyl ik dus in volle zegepraal
 Den zegen over twee manhafte Prinsen haal,
 Die ik, als Winnaares, kom sleepen voor uw voeten,
 Dat ik myn ongeval aan u zal klaagen moeten?
 Ei hoor! maar neen, dat nu de geen, die gy versmaad,
 Om u geen droeve zucht nócht brakke traanen laat;
 Op dat ik u, door 't oog vol tranen 't hert vol zuchten,
 Geen wind noch water geef, om sneller weg te vlugten.

FLORINDE.

Mevrouw, het is toch maar een vruchteloze klagt,
 Vermits Ulysses, vol ondank baarheden, tracht
 Met riem'en zeilen uw getergden toorn te ontwyken.

LYBIA.

Hy schynd voor ons gezicht naauw iets meer te gelyken.

ASTRÉA.

Hy heeft de groote naauw, dewelk een Vogel heeft,
 Die zich van ver' vertoond, en dicht op 't water zweefd.

CIRCE.

Nu zyt gy, Arfidas, reeds van uw hoon gewroken;
 Maar neen, ik dool hier in, en heb verkeerd gesproken:
 Een edelmoedig hert wreekt zich deshalven niet,
 Schoon 't een onlukkige vol rouw en droefheid ziet.
 Zyt gy een Edelman, zo wil, tót myn bederven,
 Uw staal in 't roode bloed van mynen boezem verven;
 Het is geen wraak, ô neen! maar mededogenheid,
 Als een bedroefde zo het leeven werd ontzeid.
 Volvoer dit, eer ons is dat vlugge Paerd ontweeken,
 Dien snellen Dolfyn zich heeft voor ons oog versteeken.

Zo ongemene zaak en wonder ooit beleefd?
 Wie immermeer gezien zo vreemde toveryen?
 Zo een herschepping ooit gehoord voor onze tyen?

*Nu zult gy, ô verwaande en laffe Grieken zien,
 (Zo sprak de Toveres) waar benen, en tot wien
 Gy heden zyt geland: en hoe dat Circes toeren
 Den stouten Reizeger kan straffen na behooren,
 Die met hoog moedigheid durft naderen dit Ryk,
 En deez' verboode plaats, myn wooning, en myn wyk.*

Ik, die van 't giftig nat, gelyk ons Metgezellen,
 (Vermits ik bezig was ons onheil te vertellen)
 Juist niet gedronken had, nu ziende 't groot gevaar
 Dat my te wachten stond, gaf my ter vlugt van daar,
 Met zulk een haastigheid dat Circe 't niet kon merken;
 Want hy is niet alleen voorzichtig in zyn werken,
 Die 't nakende gevaar by tyds den rugge bied,
 Maar die de tovery der Schoonheid zelf ontvlied,
 Die, streelende 't gezicht, vervoerende de zinnen,
 Der mannen herten kan betov'ren en verwinnen.

Dit 's 't geen my wedervoer, en doe u dit verstaan,
 Op dat wy vlugtende ons van deeze Sphinx ontslaan.

ULYSSES.

Zal 's Hemels toornigheid dan nimmer eens bedaaren?
 Moet Griekenland altoos, ô Venus! wedervaaren
 Uw ongerechte wraak?

ANTISTES.

Zien wy, dat ons den tyd,
 Door eene onnutte klagt, niet vruchteloos ontglyd,
 Waar door wy mogten ons gelegenheid verliezen;
 Vertrekken wy van hier, laat ons de zeekant kiezen.

ULYSSES.

Hoe! zullen wy dan, met een onbarmhertig herte,
 Ons Medebroeders dus verlaten in hun smert?

KLARYN.

Wat raad? wy kunnen tóch met in gevaar te raaken,
 Hun beestelyke vorm niet weder mensch'lyk maaken.

Op de Ed'len en jonge Acis had geleid,
 Welk, door de hand en yverzuchtigheid
 Van Polypheem, ellendig wierd verslagen;
 Dóch tót myn wraak door Held Ulysses kwam,
 Die deezen Reus 't gezicht, en 't licht benam.
 Zo dat ik nu dien braaven Held der Helden
 Myn'hulp moet biên, en deeze daad vergelden.
 Ik heb daarom van Gód Neptuin verzócht,
 Dat hy my, op myn bede, wou gehengen,
 Dat ik den storm en 't onweêr stillen mogt,
 De ontstelde zee weêr tot bedaaren brengen.
 Het geen hy my terstond heeft toegestaan,
 En ook gelast nóch zelver daarenboven,
 Dat ik, gelyk een Zeegodin, zou gaan,
 En al uw Vlam, en Bliksemvuur, verdooven.
 Hier op heb ik, na myne ontfangen magt,
 En na myn pligt, de kristalyne Baaren,
 Zeer spoedig op myn Zeekoets doorgevaaren,
 En zo uw konst in yl tót niet gebragt.

Elfde en laaste tooneel.

CIRCE, FLORINDE, LYBIA, ASTREA, SYRENA THISBE, DIANIRA, CLORISBE ARSIDAS, LYCIDAS.

CIRCE.

STrekt uw gebied op Zee, en hebt gy daar vermogen,
 Myn krachten zyn op 't Land my noch niet heel ontogen;
 Want nu ik myn op dien wegvlugtende Tieran,
 Van al myn hoon en smaad, in 't minst niet wreeken kan,
 Dat dan myn prachtige Lusthoven altezaamen,
 Die door myn Toverkunst hier stand en siersel naamen,
 Verdwynen als een rook; dat zelf de helsche gloed
 Hier spuuwe Vuur en Vlam, gelyk als Ethna doet.
 Op dat de Zon en Maan daar door gelyk verduist'ren.

Terwyl Circe de vyf bovenste vaerzen spreekt, verandert het Tooneel in een ydele lucht en duistere plaats, en men ziet van ond'ren een vuurbrakende Kólk opbarsten.

ASTREA.

O Goôn! zie alle ding hier van zyn glans ontluist'ren!

LYBIA.

Wat wonderwerk is dit!

FLORINDE.

Wat warring onder een!

ARSIDAS.

Wat ysselyken Kólk!

LYCIDAS.

Wat helsche schrikk'lykheên!

FLORINDE.

Men vliede dit gevaar.

LYBIA.

Astréa, vliê.

ASTREA.

Vliê, Thisbe,

THISBE.

Vliê, Dianira.

DIANIRA.

Vliê, Syrena.

SYRENA.

Vliê, Clorisbe.

CLORISBE.

Kom dan, Florinde, vliê.

FLORINDE.

Vlie, Lycidas, kom ras.

LYCIDAS.

Prins, Arsidas, aan 't vliên.

ARSIDAS.

Ik vólg, Prins Lycidas.

CIRCE.

Verschynd, gy Spooken, die hier t'zaam gekerkerd waaren,
Om met my naar de Poel des Afgronds heen te vaaren.

Acht Spookten, komen van onderen, van boven, en van tet zyde met Toortsen in beide handen, en Omzingelen Circe.

Dat zelfs de zwarte Nacht geen uitvaard my ontzeid,
Terwyl de bleeke Dood my hier een Graf bereid,
In deezen wy den Kólk, die uit braakt vuur en vonken,
En sleept ons te gelyk naar de onderste Spelonken;
Vermits ik stervende, het zeggen waar bevin:
Geen grooter Tovery als Tovery der Min.

Zo haast als Circe, het laatste Vaers, heeft uitgesproken, word 'er door de Spookten, een Balet, rondom haar heen gedanst, die na het zelve geeindigt te hebben, te gelyk met Circe, in de vuurbraakende Poel verzinken.

E I N D E .